

No Inpaparmata Ni Jesos Di Juan

(Paltiing)

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Tolas

Iyaw nya tolas, ki nawriw mimyanaw inpaltingaw ni Āpo Jeso-Kristo di Juan a asa dyirad apostolis na saw. Do dawri a chimpo do kayanaw ni Juan a nangitolas so nyaya tolas, siraw nanganohedaw di Jeso-Kristo, ki myan dana sa nailaboy do aro a kalidyatian. Dawa, no asa naynamotan na nangitolas so nyaya, ki tan manoroh so namnama kan pangahwahok dyirad manganoched saw.

Do irahem no nyaya tolas, inbahey na dyirad nanganohed saw a payiten daw kapanganohed dad Āpo Dyos. On, machita nāw da do kapanganohed da maynamot ta aran mayit si Satanas kontodo bōyot na saw a manglidyalidyat so tawotawo do lobongaya, ki alit na si Āpo Dyos mangpenpenpen sira. No aran sino a manganoched di Jesos, ki machipagtotoray anchi dya a abos pandan.

Iyaw nakaipaltiing no nya tolas, ki iyaw no chimpo daw no dadwa taywara a mararanggas a impirador do Roma. Siraw nyaya impirador, ki sa Impirador Nero kan Impirador Domitian. On, pinilit da saw tawotawo a magdaydayaw dyira maynamot ta chakey da sira lang madayaw a akmay Dyos. Dawa, linidyalidyat da saw nanganohedaw di Jesos a maynamot do dyi daw a dayāwan so impirador saw.

Do kachimpo ni Impirador Domitian, ki tiniliw nas Juan, as kan inpayangay na a sibabahod do asaw a dēkey a poro a mayngaran so Patmos (1:9). Nahay a minyan daw si Juan nandad kayan matarek a impirador a nangwayawaya sya, kan naybidi do iglisya do Epeso. Dawri danaw nakadimanan na.

Siraw Apat a Parmata

Iyaw nyaya tolas, ki myan apat a parmata a inpaboya ni Jesos di Juan a maynamot do planwaw no Dyos a para do dya lobong kan para dyirad tawotawo na. Kāda asa dyirad dyaya parmata, ki malit iyaw no nakaibahey nas nakapangrogi da, kan akmas nya: "Iyaw Ispirito, ki nangay kan inhap na yaken... Naypypabileg no Ispirito no Dyos dyaken..."

Do dāmwaw a parmata (1:10–3:22), inpaboya na si Jesos a iya, ki myan do hobok daw no paydisnan paysohwan saya a pinakainawan dan papitwaw a iglisya do Asya. As no minsahi na saw dyirad iglisya saw, ki masisita a maypaypangay pakono adaw kan kapagtongpal da do Dyos. Ta an nāw da do kapanganohed da, iwangan nanchiwi no pantaw no pagaryan na (3:8).

Do somaronwaw a parmata na (4:1), ki naboya ni Juan iyaw no hanyit a mismo a myan si Āpo Dyos a maydisna do trono na. Chasnek ni Juan a ibahey iyaw no ngaran no Dyos. Dawa, no binata na, ki “Iyaw myanaw a maydisna do trono.” Mapaboya pa di Juan iyaw Karniro no Dyos a iya lang maikari a ombolay so nahon a tolas a mangibahey an maypāngō iyaw no kaisalākan Dyos siras tawotawo na kan kadosa na siras tabo a marahet.

Do chatatdo naw a parmata (17:3), ki naboya ni Juan an maypāngō iyaw no kararayaw no Dyos so marahetaw do dyaya lobong. On, iyaw Dyos, ki mangay anchi a mangrarayaw so tābo tanaya kan sira tabo dyaw a mangikaskaso sya. Abanchya polos iyaw no makaditchan.

Do manawdyi a parmata (21:10), inbahey na dya iyaw nakaipaboyaw ni Jesos di Juan an maypāngō a pabayohen no Dyos iyaw hanyit kan tana. Iyaw no adanaw, ki homabas anchi, kan machichwasan pabanchi a polos (20:11). Siraw no tawo no Dyos, ki maiyarig sa do bayo a syodad a maypābodis a yapod hanyit. Do dyaya, myan ta na do Dyos a abos pandan.

Siraw Papito A Naychakarwan No Nya Tolas

Myan paw matarek a kaādal so nyaya tolas, kan papito naychakarwan na. Kāda asa, ki akmay ladawan a mangibahey an maypāngō iyaw no kaābak no Dyos so marahet kan kaisalākan na siras tawotawo na. Siraw nya pangilasinan, ki taypipito a papito.

- 1) 1:1–3:22 Siraw papito a iglisya — Iyaw minsahi ni Jesos dyirad papito saw a iglisya do Asya.
- 2) 4:1–8:1 Siraw papito a silyo — Iyaw kaiyangay ni Juan do hanyit a magbōya an iwangan no Karnirwaw no silyo saw no tolas.
- 3) 8:2–11:19 Siraw papito a trompita — Iyaw no trompita, ki pangisagāna so soldado a para gobat, as kan mangibahebahey so kapangābak. Do dyaya, maboya ta an maypāngō iyaw no kaābak no Dyos si Satanas.
- 4) 12:1–20 Siraw papito a pangilasinan — Si Satanas, ki myan marka na. Ki si Āpo Dyos, tinoboy naw Anak na a Mangisalakan ta. On, ki ipaboya na a si Āpo Dyos, ki akmas asaw a magranyi do hakawan na. Tinoboy naw papito saw a anghil a omranyi siras magaganay saw so asi, as kan magparaspas siras tamek saw tan sosohan na sa.
- 5) 15:1–18:24 Siraw papito a sabak — Iyaw kapangdosaw no Dyos a padohen na do dya lobong. Maganaganay an madiman asaw a tawo a maynamot do nakapanganohed nad Kristo kan iyaw maglak-amaw so soli no Dyos a maynamot do kapamarin nas marahet.
- 6) 19:1–20:15 Iyaw kangay ni Kristo kan kapangokom no Dyos – Naboya ni Juan si Jesos a mangābak a heneral a nakasakay do maydak a kabalyo a omābak di Satanas.

7) 21:1–22:21 Iyaw bayo a hanyit kan iyaw no bayo a lobong – Iyaw pagāryan no Dyos, ki mapintas kan nāw na abos pandan. Binatan Jesos a kāna, “Īto ako na! Magasat saw manganhed so chirin saya do dya libro” (22:7).

Aro saw no paninyalan a dya maydamnay a maawātan do dyaya tolas. No asa rason, ki aro saw no sinal kan ladawan a myan so chakey a batahen. Kaspangarigan, no chakey na batahen aro so mata, ki “masirib a manyideb siras mararahem saw a malidyat a maawātan. No chakey na batahen olong, ki matoray mana manakabalin.” No chakey na batahen oho, korona, kan trono, ki “ar-āri” kan “siraw myan so panakabalin.” Iyaw no tāw, ki mapaysyay mana myan do payawan.

Siraw no nomiro saw, ki myan paw masisita a chakey da batahen. Iyaw papito a nomiro, ki nomiro no Dyos. No chakey na batahen, ki “komplito” mana “aba polos pakapilawan na.” Iyaw no anem a nomiro, ki iyaw no nomiro a naitoroh do tawo. Iyaw Dyos, ki pinarswa naw lobong do anem a karaw. Iyaw no nomiro a asa poho kan dadwa, ki ipaboya naw no tawo saw no Dyos. Siraw kadwan saw a nomiro do dya tolas, ki myan paw no matarek a chakey da a batahen.

Siraw no kita, ki myan paw no chakey da batahen. Kaspangarigan, no chakey na batahen maydak, ki “kadalos” mana “kasanto.” As iyaw no mabaya, ki no chakey na batahen, ki “raya” mana “dāton.”

No aran sino a magadal so nyaya tolas, ki naknakmen na iyaw no ballāagaw a intoroh ni Juan do 22:18-19. Dyi na pakono a nayonan mana pakarwan iyaw no aran āngō a masarkan do dyaya paltiing.

Pakatoneng

1 ¹No naitolasaya do dyaya tolas, ki iyaw inpakatoneng no Dyos di Jeso-Kristo tan ipakatoneng na dyirad tawotawo na a magsirbi dya a maynamot do ītonchi a mapariparin do masakkayan. Natonngan ko nya maynamot do nakatoboy ni Jesos so anghil naw dyaken a si Juan a asa dyirad adipen naw. ²On, intolas ko tabo a naipaboya dyaken, kan paneknek ko a tabo nyaya, ki oyod a minsahi a yapo do Dyos, as kan si Jesos a mismo mangpaneknek so kaoyodan na. ³Magasat saw mangibāsa so paltiingaya. On, magasat saw mangadneyaw so naipadtwaya a minsahi, as kan manganhed saw, ta īto danaw chimpo a kaparin dan nyaya!

No Naibahey Dyirad Papitwaw A Iglisyā

⁴ Yaken si Juan, kan nyaw tolas ko dyinyo a myan do papitwaya a iglisya no manganhed do Asya.

Myan pakono dyinyo parabor kan kaydamnayan no kapangtokto a yapo do Dyos kan si Jeso-Kristo kan yapod Masantwanaw a Ispirito. Si Āpo Dyos, ki iyaw myanaw do kaychowa, myan sichangori, kan

mangay anchi. No abwayas pagkorāngan a Ispirito, ki myan so papito^a a pakapaboyan so panakabalin na, kan nāw na myan do salapen no trono no Dyos. ⁵No parabor kan kaydamnayan kapangtokto, ki yapo pad Jeso-Kristo, iyaw mapagtalkan a mangaksi so tabo oyod. Iyaw nanma a nagongar do abos pandan a byay, kan iya paw katotohosan a mangitoray so tabo a ar-āri do lobongaya.

Itoroh ta pakono dyaw dāyaw, ta oyod nas kadaw dyaten. As maynamot do nakadiman naw do kros a nakawyog no raya na, ki linibri na yaten do nakaadipen taw do gatos. ⁶On, pinarapa na yaten a manganohed do pagtorayan na tan machipagtorya ta dya, kan pinayparin na yaten a papadi tan magsirbi ta di Āmang na a iyaw Dyos a mismo. Maitoroh pakono di Jeso-Kristo iyaw dāyaw kan toray a abos pandan. Maparin pakono a komwan! Amen.

⁷Naknakmen nyo a īto danas Jesus a mapaboya a mapongosan so demdem. Maboya anchin katakatayisa kontodo dyirad nanyibotaw sya. Tanyisan danchin tabo a tawo a dya manganohed a yapo do kāda tribo do lobongaya a maynamot do kāmo da a madosa. Oyod a maparin anchiw nyaya.

⁸Binata no Dyos a Manakabalin do tābo^b a myan do kaychowa, myan sichangori, kan mangay anchi a kāna, “Yaken no Alpa kan Omega, iyaw siniknanan kan iyaw pandan no tābo.”^c

Naparmata Ni Juan Si Kristo

⁹Yaken si Juan a kakteh nyo do kapanganoched, as kan kapayngay nyo a magan-ānos do kalidyatan. On, maynamot ta machichasa ta na di Jesos, masa ta na a maānos do kalidyatan, kan masa ta pa a machipagtorya dya. No naparin dyaken, ki pinopok da yaken no tawotawo a mangipsok so Dyos do asaw a poro a mayngaran so Patmos maynamot do kapangnanawo kwayas chirin no Dyos kan iyaw Maganay a Dāmag maynamot di Jesos.

¹⁰Ki do kayan kwaw daw do arawaw a kapagdaydayaw di Āpo, naypaypabileg no Ispirito no Dyos dyaken, as kan naychihat a nagparmata ako.^d Do dawri, myan nadngey ko a malyak a timek a akmay trompita do dichodan kwaw. ¹¹No nadngey ko do timekaya,

^a 1:4 No chakey na batahen papito do tolasaya a inpaltiing ni Āpo Jesus di Juan, ki “komplito” mana “aba polos pakapilawan na.” No chakey na batahen no papitwaya a pakapaboyan so panakabalin no Ispirito Santo, ki abos kōrang panakabalin na. Isa. 11:1-5

^b 1:8 2 Kor. 6:18; Pal. 4:8; 11:17; 15:3; 16:7; 19:6; 21:22   ^c 1:8 Do abakadahan no Griego, ki iyaw Alpa, ki iyaw nanoma a litra da, as kan iyaw Omega, ki iyaw kapanawdyan na. No chakey na batahen, ki si Āpo Dyos mangitoray do tabo a yapo pa do nanman pan araw a mandan pandan narana. Pal. 21:5-8   ^d 1:10 Myan apat a parmata ni Juan. Pal. 1:10; 4:2; 17:3; 21:10

ki nyaya: "Itolas mo tabo maboya mos changori, as kaipaw-it mo sya dyirad papitwaw a iglisya do matatarekaw a syodad do Asya, do iglisyaw do Epeso, Esmirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Piladelpya, as kan do Laodisyaya."

¹² Do nakadngey kwaw so timekaw, ki inidit ko a chiniban. Ki nakaboya ko so papito a balitok a napatnek a paydisnan paysohwan. ¹³ As do hobok daw no papito saya a paydisnan soho, ki myan maytēnek a akmay tawo a naylaylay so mayid, as kan myan banda na balitok do barōkong naw. ¹⁴Iyaw boboh naw, ki oban dana akmay dadyi, ta oltimo a kaydak na a akmay yilo. As siraw mata naw, ki akmay gomilgilāyab a apoy. ¹⁵Iyaw kokod naw, ki akmay nachipo a bronsi a naliha kan makapoyat so kasileng. As iyaw no timek naw, ki malyak a akmas kinayasakasaw no moyog a ranom. ¹⁶Do kawanananaw a tanoro na, myan igpet na papito a bitohen, as minohtot do dangoy naw iyaw asa matarem a rakoh a kampilan kan maybit so tarem. As iyaw no ropa naw, ki akmas ranyagaw no araw an mayegen. ¹⁷Do nakaboya kwaw sya, ki nalba ko kan akma ko naw nadiman. Ki pinalapaw naw kawanananaw a tanoro na do bokot kwaya, as nakabata na sya a kāna, "Mamo kaba! Yaken iyaw no manma kan yaken paw no panawdyan na. ¹⁸Yaken iyaw nāw na myan so byay! Ta aran nadiman ako do kaychowaw, ki chiban mo, mabyay ako na sichangori a abos pandan. Myan dyaken panakabalin a mangitoray so kadiman, kan myan dyaken tolbekaw no Hades a pangnanayan dan nadiman a dya nangahohed. ¹⁹Dawa, itolas mo sa tabo maipaboyaya dyimo a maparin sichangori kan iyaw no mapariparin anchi do masakbayan.

²⁰"Nyaw no malimed a chakey na batahen no papito saya bitohen do kawanana a tanoro ko kan siraw no papito saya a paydisnan soho a balitok. Siraw no papitwaya a bitohen, ki siraw no papito saya a anghilis ko dyirad papito saya a iglisya ko. As siraw no papito saya a paydisnan paysohwan a balitok, ki siraw no papito saya a iglisya." Nyaw binata no myanaw do hobokaw no paydisnan soho.

No Minsahi Do Iglisia Do Epeso

2 ¹Do dawri, tinongtong naw naychirin a kāna, "No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisya do Epeso, ki komwan:

"Yaken mangig-igpet do kawanananaya a tanoro ko so papito a bitohen, kan yaken midibidyaw do hobokaw no papitwaw a paydisnan paysohwan a balitok. Nyaw ibahey ko dyinyo: ²Chapatak ko saw no pariparin nyowaw kan siraw no nayhohopagan nyowaw, as kan iyaw kaānos nyowaw. Chapatak ko pa a dyi nyo a maanōsan siraw marahetaw a tawotawo. On, sinintir nyo saw mangibahelbaheyaw a sira, ki apostolis sa, as kan napatakan nyo a mabayat saw sa. ³Chapatak ko pa a maānos kamo a mangibtor so lidyat a maynamot do

kapanganohed nyo dyaken. On, inpasnek nyo kapanganohed nyowaya dyaken, kan sinonodan nyo aba. ⁴Ki myan iyaw no dyi kwa chakey dyinyo: Iyaw no kadaw nyowaw dyaken do dāmo nyowaw a nanganohed, ki nawayakan nyo na, ta chadaw nyo paba yaken sichangori a akmad dāmwaw. ⁵Dawa, nakmen nyo an mango karakoh no adaw nyo do dāmo nyo a nanganohed. Magbabāwi kamo, kan parinen nyo akmas sigodaw a pariparinen nyo a madaw. Ta an dyi kamo a magbabāwi, ki yangay ko a pakarohen iyaw sohwaw kan iyaw paydisnanaw dyinyo. ⁶Ki aran komwan, myanayaw no maganay a pinarin nyo maynamot ta ipsok nyo sayaw kaparin dan Nikolaitaw a akmas kaipsok kwaw dyira.^e

⁷“ ‘Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisya saya. Siraw mangābakaw do marahet, ki palobosan ko sanchi a koman so asyaw no kayo a manoroh so byay a iyaw kayowaw a myan do minoyongan^f a yanan no Dyos.’ ”

No Minsahi Do Iglisyá Do Esmirna

⁸“No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisya do Esmirna, ki komwan:

“ Yaken iyaw no manōma kan panawdyan, iyaw nadiman kan minirwa nabyay. Nyaw ibahey ko dyinyo: ⁹Chapatak ko pakariribokan nyo. Chapatak ko pa a aba polos kinabaknang nyo. Ki no kaoyodan na, ki mabaknang kamo! On, chapatak ko paw no pamaraherahet daw dyinyo no mangibaheyaw sya a sira, ki Jodyo sa a aran dyi sa oyod a tawotawo no Dyos. Ta sira, ki nachisit sad Satanas. ¹⁰Mamo kamo aba do ītonchya kalidyat a maparin dyinyo. Ta sooten anchinyo ni Satanas maynamot do kaipapakolong nas kadwan dyinyo do pamahodan. Nāw nanchin nawri a riribok nyo do asa poho a karaw. Ki machita nāw nyo do kapanganohed nyo a aran nawriw pakadimanahan nyo. Tan komwan, ki itoroh konchi dyinyo abwaw so pandan a byay a gon-gona nyo.

¹¹“ ‘Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisya saya. Siraw tawotawo saw a mangābak do marahet, ki machiraman pa sabanchi do somaronwaw a kadiman.’ ”

No Minsahi Do Iglisyá Daw Do Pergamo

¹²“No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisya do Pergamo, ki komwan:

“ Yaken myanaw so kampilan a maybit so tarem. Nyaw ibahey ko dyinyo: ¹³Chapatak ko yanan nyowaya, ki pagtorayan Satanas. Ki aran

^e 2:6 Siraw tawo saw a Nikolaita, ki marahet sa. Ta do kapanganohed da, ki maparin an paysaglen daw kapanganohed da di Āpo Jesos kan iyaw kawnonot so chakeyaw no inawan. Kayarig da si Balaam do Adan a Tolag (Nom. 22-23) a mangnanawo so bayataw.

^f 2:7 Iyaw chirin do Griego, ki “paraiso.” Gen. 2:8-9; Esek. 28:13; 31:8; Lk. 23:43; 2 Kor. 12:3. No chakey na batahen, ki “yanan no Dyos.”

komwan, nāw nyod kapanganohed nyo. Inlibak nyo aba yaken a aran diniman dan marahetaw si Antipas a katalek ko a saksi do yanan nyo. ¹⁴Ki aran komwan, myan paw kadwan a chaskeh ko dyinyo. Ta myan dyinyo iyaw monot do marahet a nanawo a akmas innanawowaw ni Balaam di Balak. On, innanawo ni Balaam di Balak a mapawnnot siras tawotawo do Israel a mamarin so marahet tan makagatos sa do kakan daw so kanen a maidāton do didyosen kan kapaychakatekateh daw a machoknod. ¹⁵Komwan pa dyinyo a maynamot ta myan sa dyinyo monot do nanawo daw no Nikolaita. ¹⁶Dawa, magbabāwi kamo! Ta an dyi kamo a magbabāwi, ki mahay abas dēkey, as kangay ko a manggobat siras minonotaw do nanawo dan Nikolaita saw, as osaren konchiw kampilan ko a yapod dangoy ko.

¹⁷“Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisya saya. Siraw tawotawo saw a mangābak do marahet, ki torohan ko sanchi so sililimed a kanen a yapod hanyit a mayngaran so māna.^g Tayisahen ko pa sanchi a torohan so maydakaw a bato a nakaimarkaan bayowaw a ngaran a abo polos makapatak sya, malaksid do mangrawataw sya.”

No Minsahi Do Iglisyia Daw Do Tiatira

¹⁸“No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisya do Tiatira, ki komwan:

“Yaken Anak no Dyos a akmaw gilāyab no apoy so mata, kan akmay nachipo kan naliha a bronsi so kokod. Nyaw ibahey ko dyinyo: ¹⁹Chapatak ko saw tarabako nyowaya, as kan no adaw nyowaya. Chapatak ko kapanganohed nyo, as kan iyaw kapagsirbi nyowaya dyaken kan kaānos nyowaya do kalidyatan a maynamot do kapanganohed nyowaya dyaken. On, chapatak ko paw bayo saya pariparinan nyo sichangori, ki maganaganay pa kan do kabayo nyo paw a nanganohed dyaken. ²⁰Ki aran komwan, myan chaskeh ko dyinyo: Innonolay nyowayaw asaw a mangriribok dyinyo a akmas Jesebel^h do kaychowa. Ta iya, ki asa mabakes, kan sinsinan a propita a mapaychawaw so tawotawo ko saya, ta pawnoten na sa a machoknod dyirad dyi da kabahay, as kan kapakan na siras naidāton do didyosen. ²¹Tinorohan kos oras na a magbabāwi, ki chinaskeh naw nagbabāwi do pariparinan naya machoknod do kompormi a tawo. ²²Ki chiban nyo, paganyiten ko maynamot do makabābabaya a kaparin na. As siraw no nachitahaya dya, ki itoroh ko dyiraw mayit a kalidyatan, malaksid an magbabāwi sa do dyaya pariparinan da. ²³As dimanen ko sanchi a tabo napawnnotaya no nyaya Jesebel a siraw inbidang naw a anak na. Parinen ko nya tan

^g 2:17 Eks. 16:31-35   ^h 2:20 1 Ār. 21:1-25

matonngan da do tabo a iglisya a yaken makaboya so aktokto da kan poso da, as kan matonngan da pa a yaken mamahes signo do dyaya pariparineng da.

²⁴ “Ki inyo a myan do Tiatira a dya naychawaw do marahet saya a nanawo kan dya nakananawo siras makataytayrahemaya bata da a nanawo a pangasdok ni Satanas, ki ibahey ko dyinyo a dyi koyno a parahmetan.ⁱ ²⁵ No lang ibahey ko dyinyo, ki nāw nyo a igapet a maganay iyaw oyod a kapanganohed a myan dyinyo mandanchan kangay ko dyinyo. ²⁶ Siraw tawotawo saw a mangābak do marahet kan mangonong so chakey kwaya mandan pandan byay da, ki torohan ko sanchis kalintegan a mangitoray so tabo a nasyon. ²⁷ On, itoroh konchi dyiraw toray a akmas kapagtoryaya a intoroh ni Āmang dyaken.

“Ta oyod a mabileg kapagtoryay na, as kan abaw polos makaābak sya. No kayit no kapagtoryay na, ki kayarig naw pagbaot a pasek a mangapsapsa so angang. Komwan kapangābak na do kabosor na.”^j

²⁸ “On, itoroh ko panchi dyiraw no kararanyaganaw a bitohen a maboya an mabebekas do dāya no mayngaranaw so Kāraw.^k ²⁹ Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisya saya.’”

No Minsahi Do Iglisyaya Daw Do Sardis

3 ¹“No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisya do Sardis, ki komwan:

“Yaken no myanaw so Ispirito no Dyos a myan so papito a pakapaboyan so panakabalin na. Yaken paw myanaw so papito a bitohen. Nyaw ibahey ko dyinyo: Chapatak ko pariparineng nyowaya. As do aktokto no tawotawo, ki maibidang kamo na a myan so byay a abos pandan. Ki no kaoyodan na, ki maibidang kamwaya a nadiman do salapen no Dyos. ²Dawa, mayokay kamo kan parakohen nyo saw nabidinaya kapanganohed nyo sakbay no kadiman na. Ta no maboya ko do kabitibay nyo kan kaparin nyo, ki polos a dya makapnek do Dyos ko. ³Naknakmen nyo nanawowaw a rinawat nyo kan nadngey nyo do dāmo. Tongpalen nyo as kapagbabāwi nyo. Ki an dyi kamo a mayokay, yangay konchinyo a dosāen. On, mangay akonchi dyinyo a akmas kangayaw no manakanakaw, ta chapatak nyo abanchi an āngo nchi a oras kangay ko.^l

⁴ “Ki aran komwan, myan pa dyinyo kadwan daw do Sardis a dya nalaposan so laylay. Dawa, machirayay sanchi dyaken a maylaylay so

ⁱ 2:24 Ara. 15:28   ^j 2:27 Komwan maparin anchi dyirad tawotawo saw a dya mangonohed do Dyos. Sal. 2:9; Pal. 19:15   ^k 2:28 Do kaychowa, no myan do aktokto dan kadwan, iyaw bitohenaya a Kāraw, ki iya danaw pakaboyan an mangābak ka. Ki no myan do aktokto no kadwan, ki si Āpo Jesos chakey na batahen Kārawaya. Mt. 2:2; Pal. 22:16

^l 3:3 Mt. 24:42-51; 1 Tes. 5:2; 2 Ped. 3:10; Pal. 16:15

maydak^m do pagtorayan ko, ta maikari dana sa do salapen ko. ⁵Siraw tawowaw a mangābak do marahet, ki maylaylay sanchis maydak. On, ponasen ko abanchi ngaran da do librwaw a nakaitolasan no ngarangaran dan tawotawo saw a natorohan so abos pandan a byay, basbāli a dayāwen ko sanchi do salapen Āmang ko kan siraw aanghilis naw a sira, ki oyod a tawotawo ko.

⁶“Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisya saya.”

No Minsahi Do Iglisyaya Daw Do Piladelpya

⁷“No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisya do Piladelpya, ki komwan:

“Yapo dyaken nya tolas a maychatanyi a masantwan kan oyod, as kan yaken yanan no tolbek no pagtorayan ni Āri Dabid. An iwangan ko, ki nāw na naywangan, as kan aba polos makapaneb sya. Basta anban ko, ki manban dana, as kan aba polos makaywang sya. ⁸Chapatak ko saw no pariparineng nyowaw, as kan chapatak ko a mayit kamo aba. Ki aran komwan, tinongpal nyo a sipapasnek tabo chirin ko, kan inlibak nyo abaw kapanganohed nyo dyaken. Dawa, iniwangan ko dyinyo pantaw a abo polos makapaneb sya. ⁹Chiban nyo! Myan saw daw do yanan nyo a kadwan a Jodyo a makabatabata a dyira dana sa no Dyos. Ki engga, ta maybayataw sa, as kan aba dyiraw oyod. Akma dana saw nachisit di Satanas, as kan iya danaw pagsirbyan da. Ki chiban nyo, ta paybadiwen ko sanchi a mangay dyinyo a maydogod do salapen nyo, kan komwan dananchi pakapatakan da a oyod kos kadaw dyinyo. ¹⁰Maynamot ta maānos kamo a nanganya so chirin ko, aywanan konchinyo do chimpo a oras no kalidyatan a mangay anchid intīrwaya lobong anchan yangay na teneben saw tabo a tawotawo. ¹¹Chiban nyo, ta ito danaw kawara ko! Nāw nyo na a igpet oyodaya a nanawo tan abo makapakaro so korona nyo a gon-gona nyo.

¹²“No mangābak do marahet, ki payparinen ko a asa do parey saw no timplo no Dyos. No chakey na batahen, ki nāw na daw do yanan no Dyos, as kan mapakaro pabanchi a polos. Itolas konchi dyaw ngaranaw ni Āpo a Dyos ko kan iyaw ngaranaw no bayo a Jerosalem a maypābodis anchi a yapod Dyos ko do hanyit. On, itolas ko panchi dya iyaw bokod ko a ngaran a bayo.”

¹³“Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisya saya.”

No Minsahi Do Iglisyaya Daw Do Laodisyaya

¹⁴Sinpangan na binata na dyaken a kāna, “No itolas mo do anghilaw a mangaywan so iglisya do Laodisyaya, ki komwan:

---

^m 3:4 No chakey na batahen maydak, ki “madalos,” mana “iyaw tawowaw a napakawan do gatos.” Pal. 3:5, 18; 4:4; 6:11; 7:9, 13; 19:8, 14   ⁿ 3:12 Isa. 62:2; Pal. 2:17; 14:1; 22:4

“ ‘Yaken no akin āwag so Amen a maynamot ta yaken iyaw no mapagtalkan kan mangaksi so oyod. Yaken paw pakayapwan byay do tabo a pinarswa no Dyos. Nyaw ibahey ko dyinyo: ¹⁵ Chapatak ko saw no pariparineng nyowaw. Chapatak ko a dyi kamo a mahanebneb mana makohat. Oyod kos kangsa a mamidi kamo dyirad dadwaya. ¹⁶ Ki maynamot ta palmamawaw kapanganohed nyo, ichipa konchinyo!

¹⁷ “ Ta batahen nyo a mabaknang kamo, ta myan dana tabo machita nyo. Ki chapatak nyo abaya a oyod nyo nas kapakasyāsi. On, ta do salapen Dyos, ki naibidang kamo na a kapopobryan. On, naibidang kamo na a silalābos, as kan bolding kam pa. ¹⁸ Dawa, ahwahoken koynyo a gomātang dyaken so nachipwaya balitok ko tan bomaknang kamo do byay a abos pandan. On, gomātang kam pa dyaken so maydak a laylay tan myan laylay nyo, as kan tan dyi kamo a masnekan a maynamot do kasilalābos nyo. As gomātang kamo dyaken so āgas tan myan āgas a para do kabolding nyowaya tan maybidiw sigodaw a kaganay no kapanyideb nyo. ¹⁹ Naknakmen nyo a kostohen ko mana dosāen ko saw chadaw kwaw. Dawa, magbabāwi kamo ah! Ipasnek nyo naw kapanganohed nyo. ²⁰ Adngeyen nyo! Maytēnek akod pantaw a magtoktok. An sino makadngey sya, as yangay na iwangan, ki mangay akonchi dya, kan mayhanghang kaminchi a yamēn.

²¹ “ No mangābak do marahet, ki itoroh konchi dyaw kalintegan a machipaydisna dyaken do trono ko a machipagtorya dyaken. On, parinen konchiw nyaya a akmas nakapachidisna ko do trono ni Āmang ko do nakaābak kos Satanas.

²² “ Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo batahenaya no Ispirito dyirad iglisya saya.’ ”

No Kadāday So Dyos Do Hanyit

4 ¹Do katayoka tabon nya, nakaboya ko so pantaw a naywangan do hanyit, as kan pariho a timek nadngey kwaw a akmas timekaw no trompita a maylilyak dyaken. Binata na, “Maypatohos ka dya, ta ipaboya ko dyimo an āngo nchiw maparin do masakbayan.” ²Ki sinpangan na,, nagparmata ako, as kan naypaypabileg Ispirito no Dyos dyaken.^o Do dawri, nyeng ako a myan do hanyit. Myan naboya ko a asa a katrono kan myan maydisna do dawri. ³As iyaw naydisnaw daw, ki napaboya a akmas kanginginaanaw a bato a haspe kan karnilya. As iyaw omdibonaw no trono, ki myan asaw a karirang a masileng a akmas no batwaw a esmeralda.^p ⁴Do omdibonaw no trono, ki myan saw dadwa poho kan

^o 4:2 Pal. 1:10; 17:3; 21:10   ^p 4:3 No batwaya a haspe, ki akmay kristal kan myan matatarek a kita do irahem, 21:11. No karnilyaya, ki mabaya akmas raya, as kan ultimo a mangina iyaw nyaya a bato. No esmeralda a bato, ki birdiw kolor na. No karirangaya, ki pakanaknakman so kari ni Āpo Dyos. Gen. 9:11-16

apat a trono. As naydisna sa do trono saw siraw dadwaw a poho kan apat a panglakayen a nakalaylay so maydak kan myan balitok a korona dad oho daw.⁵ Yapod nanghobokaw a trono, ki myan gomilgilap a kimat, malyak a ringgor, kan komalebkeb a adey. Do dawri do salapenaw no tronwaw, myan saw papito a paysohwan a somdesdeb. Siraw papitwaya a paysohwan, ki kayarig daw no Ispirito no Dyos a myan so papito a pakaboyan so panakabalin.⁶ Do salapenaw no trono, ki myan akmay matnaw a tāw^q a naparin do sarmin, kan gomilgilap a akmay kristal.

As do masngenaw do omdibonaw no trono, ki myan do maychamibit naw apat a sibibay a parswa, kan katakatayisa dyira, ki aros mata^r do salapen kan do dichodan daw.⁷ Iyaw manmaw a sibibay a parswa, ki akmay lion. Iyaw no somaronwaw a parswa, ki akmay orbon baka. As iyaw no chatatdo daw, ki myan ropa na a akmay tawo. As iyaw chapat daw, ki akmay somayasayap a kangkang.⁸ As siraw apataw a sibibay a parswa, ki tayenem sas panyid, as kan nahapot no mata iyaw inawan da. Maraw kan mahep a dyi sa matnga magkankanta a kon da,

“Santo, santo, santo si Āpo Dyos a Manakabalin do tābo. Iya a myan do kaychowa, myan sichangori, as kan itonchi!”^s

⁹Dayāwen dan apataya a sibibay a parswa iyaw kabilegaw no maydisnaw do trono a iyaw mabyayaw a abos pandan, as kan siaanyib sa a nanoroh so kapagyaman da dya. ¹⁰Kāda parinen daw komwan, siraw dadwaw a poho kan apat a panglakayen, ki magrokob sad salapenaw no maydisnaw do tronwaw a mangidaydayaw sya a mabyay a abos pandan. Katakatayisa dyiraw napadisna so korona daw do salapenaw no myanaw do tronwaw, as kaikankanta da sya,

¹¹ “Imom Āpo Dyos, rebbeng mo mangrawat so tan-ok, dāyaw, kan panakabalin, ta pinarswa mo tābo, as kan maynamot do chakey mo, naparswa sa a natorohan so byay.”^t

No Nahon A Papil Kan No Karniro No Dyos

5 ¹Do dawri, naboya ko do kawanaw a tanoro no maydisnaw do trono iyaw no natapitapidaw a nahon a papil a maychamibit so tolas,^u as kan nakolaan so papito a silyo. ²Do dawri, nakaboya ko so mabileg a anghil a mangingengengey sya a bata na, “Sino iyaw maikari a mangalkab so silyo saya as kabolay na so nahonaya papil?” ³Ki aba polos makaparin mana maikari do hanyit mana do tanaya mana do yanan daw

^q 4:6 Do kapakaāwat dan Jodyo saw a tawo, ki no sirbi no tāwaya, ki mapaysyay so Dyos kan parswa na. Esek. 1:4-28; Pal. 15:2; 21:1   ^r 4:6 Maynamot dyirad sibibayaya a parswa, ki chiban nyo do Dan. 7 kan Isa. 6:2. No chakey na batahen no arwayas mata, ki sisasagāna sa a manyideb do aran dino.   ^s 4:8 Isa. 6:3   ^t 4:11 Ara. 14:15; Pal. 5:9, 12

^u 5:1 Esek. 2:9-10; Dan. 12:4

no nadiman a ombolay so nahonaya a papil tan basāen na.⁴ Do dawri, naychahoho ako maynamot ta abaw maikari a ombolay sya tan basāen na.⁵ Sinpangan na, asa dyirad panglakayenaw nangibahey sya dyaken a kāna, “Tomanyis kaba, ta mangābak dana do marahet no mangarananaw so Lion a yapo do kapoonan no Jodya”^a a iyaw no magdindinamagaw a kapōtotan ni Āri Dabid. Ta iya, ki natorohan so kalintegan a mapakaro so papitwaya silyo kan mamolay so nahonaya a naitolas.”

⁶ As do hobok naw, do payawanaw no tronwaw kan siraw no sibibayaw a apat a parswa kan siraw panglakayenaw, naboya ko iyaw Karnirwaw^w a maytēnek a akmay myan so bigar a nakayapwan no nakadiman na. Myan iyaw no papito a olong na kan papito a mata na. No chakey na batahen, ki iyaw Ispirito no Dyos a myan so papito a pakapaboyan so panakabalin na kan natoboy do kāda yanan do lobongaya. ⁷Do dawri, domnakwang as nakahap nas nahonaw do kawanawanaw a tanoro no maydisnaw do tronwaw. ⁸ As do nakahap naw so nahonaw, ki siraw apataw a sibibayaw a parswa kan siraw no dadwaw a poho kan apat a panglakayen, ki nagrokob sad salapenaw no Karnirwaw. Kāda asa dyira, ki myan iyaw no pagtokaran na a arpa kan balitok a sabak a nakapnwan insinso.^x No chakey na batahen, ki napno do aro a dasal da no tawotawo saw no Dyos. ⁹Do dawri, nagkanta sa so asa bayo a kanta a kon da,

“Imo iyaw maikari a omhap so nahonaya a pagbasāan kan mangalkab so silyo na saya, as kan ombāsa sya. Ta diniman daymo, kan maynamot do nakawyog no raya mo, insalākan mo saw tawotawo a maitoroh do Dyos a yapod kāda tribō, nasyon, kan chirin a matatarek.

¹⁰ Pinarapa mo sa do pagtorayan mom Āpo tan machipagtoryay sanchi dyimo do lobongaya. On, pinayparin mo sa a papadi mo tan nāw da magsirbi do Dyos ta.”

Magdaydayaw Do Dyos Tabo Anghilis Kan Tabo A Naparswa

¹¹ Sinpangan na, nanyideb ako na. Ki nakadngey akod omdibonaw no trono kan siraw sibibayaw a parswa, as kan siraw panglakayenaw so timek dan reprepaw a anghilis, kan abaw polos a makabidang sira.

¹² Inngengenget da a kon da,

“Maikari iyaw Karniro a nadiman, as kan maparin a mangrawat so panakabalin, kinabknang, kasirib, kan kayit, dāyaw, tan-ok, kan bindisyon a abos pandan!”

^v 5:5 No myan do aktokto no Jodyo, ki iyaw lion, ki asa pangarig. No chakey na batahen, ki iyaw myan so toray kan panakabalin. Gen. 49:9   ^w 5:6 Isa. 53:7; Jn. 1:29; Ara. 8:32; 1 Ped. 1:19   ^x 5:8 No dasal no tawotawo no Dyos, ki maiyarig do insinso, ta myan mabanglo a ahob an masosohan, as kan maypatohos ohob na a mangay do hanyit. Sal. 141:2; Pal. 8:3-5

¹³Nadngey ko pa saw tabo naparswaw do hanyit kan do tanaya kan do yanan daw no nadiman, as kan do tāw a mangibahebahey a kon da,

“No maydisna do tronwaya kan iyaw Karnirwawa, ki maitoroh
pakono dyiraw pamindisyon kan dāyaw kan tan-ok kan toray a
abwa polos so pandan!”

¹⁴As siraw no apataw a sibibay a parswa, ki binatabata da, “Maparin
pakono a komwan! Amen!” As siraw panglakayenaw, ki nagrokbab sa a
nagdayaw.

No Dāmo A Silyo

6 ¹Do dawri, naboya ko iyaw Karnirwawa a namakaro so manmaw
dyirad papitwaw a silyo no nahonaw a papil, as kan nakadngey
ako so timek a akmay adey a yapod asaw dyirad sibibayaw a parswa a
binata na, “Ngay, mangay ka na!” ²Do dawri, nanyideb ako, ki nakaboya
ko so asa maydak a kabalyo a minohtot, kan iyaw nakasakayaw, ki myan
iyaw bai na a maosar do gobat. Natorohan so korona a pakailasinan sya
mangābak, as kan minohtot a nangay a nachigobat tan abāken na sa tabo
kalāban naw.

No Somarono A Silyo – Gobat

³Do nakaywangaw no Karnirwawa so somaronwaw a silyo, nadngey ko
iyaw no somaronwaw a sibibay a parswa, kan inbahey na, “Ngay, mangay
ka na!” ⁴Sinpangan na, myan danaw minohtot a mabaya a kabalyo. Iyaw
nakasakayaw, ki napalobosan a mangpakaro so talna kan kypy do tanaya
tan maydidiman tawotawo, as kan natorohan pas rakoh a kampilan.

No Chatatdo Naw A Silyo – Kapteng

⁵Do nakaywang danaw no Karnirwawa so chatatdo naw no silyo do
nahonaw a papil, nadngey ko iyaw no chatatdo daw no sibibayaw a
parswa a nakabata sya, “Ngay, mangay ka na!” Do dawri, naboya ko
a myan dana minohtot mabahengaw a kabalyo. As iyaw nakasakayaw
dya, ki myan igpet na pagkilwan. ⁶Sinpangan na, nakadngey ako so
asa timek a akmay nakayapo do hobokaw do yanan daw no apataw a
sibibay a parswa, kan binata no timekaw, “Myan anchiw kapteng do
lobongaya. Iyaw machichwasan asa tawo do asa karaw, ki koskosto lang
a panggatang nas kanen na a byas mana mayis, malaksid dyirad haneng
saw kan palek saw, ta nāw anchin prisyo da masonong.”

No Chapat Naw A Silyo – Kadiman

⁷Do nakaywang naw so chapat naw a silyo no nahonaw a papil,
nadngey ko timekaw no chapat daw no sibibayaw a parswa a binata
na, “Ngay, mangay ka na!” ⁸Sinpangan na, nakaboya ko so masohaw

a kabalyo. As iyaw no nakasakayaw, ki mayngaran so Kadiman, kan mononot dyaw mayngaranaya so Hades a pangnanayan daw no nadiman saw a dyi a nanganohed.^y Naitoroh dyiraw no toray a mangdiman so apagkapat no tawotawo do lobongaya a maynamot do gobat, kapteng, ganyit, kan siraw maranggas saw a binyay do tanaya.

No Chadadima naw A Silyo – Lidyat

⁹Do nakaywang naw so chadadima naw a silyo do nahonaw a papil, naboya ko do ohbo naw no altar siraw no pahad da saw no tawotawo saw a nadiman maynamot do nakapanganohed dad chirin no Dyos kan iyaw no nakaipasnek da a nangsaksi sya. ¹⁰Inyagagay da, “Aysa! Imom Manakabalin a Dyos a masantwan kan mapagtalkan, maypāngō pas kahay iyaw kangay mo a mangokom mana mamahes dyirad nangdimanaw dyamen a myan do tanaya?” ¹¹Sinpangan na, natorohan sas maydak a laylay, as kan naibahey dyira a maynahah sa pas dēkey mandad kakosto no bidang dan kapayngay daw a adipen no Dyos a kakakteh da sa a nanganohed a diniman dan tawotawo a akma sira.

No Chanem Naw A Silyo – Panongpalan

(Isa. 34:4; Mt. 24:1-14; 2 Ped. 3:7-14; Pal. 8:5; 11:15-19; 16:17-20)

¹²Do nakaywang naw so chanem naw a silyo no nahonaw a papil, nanyideb ako na. Do dawri, ki myan oltimo a mayit a gin-gined. As iyaw arawaw, ki nanyibaheng a akmay panes. As iyaw bohanaw, ki golpi a nanyibaya a akmaw raya. ¹³As siraw no bitohenaw, ki naychahesday sad tanaya a akmas mawngedaw a asin kayo an bagyowen. ¹⁴Naychihat a nabo hanyit a akmas nakahonaw no papilaw. As do tanaya, ki nayadis saw no porporwaw kan siraw tokotokonaw do yanan daw. ¹⁵Sinpangan na, nayyayo saw āri saw kan siraw matortoray saw kan siraw no heneral saw a myan do tanaya, as kan siraw babaknangaw kan mayit saw, as kan siraw no adipenaw kan siraw nawayawayaan kan siraw no tabo a tawotawo, nayyayo sa a tomnayo do aschip saw kan do kabatwan saw do katokotokonanaw. ¹⁶Inngengeney da dyirad tokotokon saw kan siraw bato saw a kon da, “Ponan nyo yamen, kan itayo nyo yamen do maydisnaya do tronwaya kan do soli no Karnirwaya. ¹⁷Ta iyaw araw a kayan no soli da, ki narapit dana, kan sino dyamen makatēnek sya?” inngengeney daw lidyat da.^z

^y 6:8 Abaw ibahey na an somnakay si Hades do dichod ni Kadiman mana nanakey. Ki alit na, basta minonot si Hades a yanan no kadiman di Kadiman a mismo. Pal. 20:13

^z 6:17 Isa. 63:4-6; Joel 1:15–2:17; Sop. 1:14-18; Lk. 21:33-36

Namarkaan Saw 144,000
(Pal. 14:1-5)

7 ¹Do katayoka no nawri, myan matarek a napaboya dyaken.^a Myan naboya ko a apat a anghil a myan sa maytēnek do maychamibitaya payis no tanaya a mangig-igpet so salawsaw do aran dino a pakayapwan na tan abo salawsaw a mangay do tanaya mana do tāw mana do aran āngo a kitan kayo. ²Myan naitoroh dyira a panakabalin a mangrarayaw so tana kan tāw. Sinpangan na, nakaboya ko so asa matarek a anghil a maypaypatohos do dadanayan araw a myan dyaw pagmarka no sibibay a Dyos, kan inngengey na do mayit a timek dyirad apat saw a anghil a kāna, ³“Rarayawen nyo abaw tanaya mana tāwaya mana siraw kayokayowaya mandad kayan marka da tabon adipenaya no Dyos taya do moyen da.” ⁴Sinpangan na do nakatayoka danaw a namarkaan no adipen saya, ki nadngey ko bidang da asa gasot, apat a poho, kan apat a ribo. As sira, ki yapo do kāda kapotōtan no Israel a kapotōtan Jakob. ⁵Asa poho kan dadwa a ribo yapo do kapotōtan ni Joda. As komwan yapo do kapotōtan ni Ruben kan Gad. ⁶As komwan yapo do kapotōtan ni Aser, Neptali, kan Manases. ⁷As komwan pa yapo do kapotōtan ni Simeon, Lebi, kan Isakar. ⁸As komwan yapo do kapotōtan ni Sabolon, Jose, kan Benhamin.

Siraw Tawo A Yapod Kāda Nasyon

⁹Katayokan nya, nakaboya ko so reprep saw a tawotawo a dya mabidangan so kāro a yapod kāda nasyon kan do kāda tribo a yapod kāda matatarek a kapaychirin a maytēnek do salapenaw no trono kan salapenaw no Karniro. Nakalaylay sas maydak, kan myan iyaw no bohong no palma a igpet da a pangipaboya so soyot da do nakapangābak daw. ¹⁰Inyagagay da a kon da, “Maidaydayaw si Āpo Dyos a maydisna do tronwaya, as kan iyaw Karnirwaya, ta siraw nangisalakan dyaten.” ¹¹As sira tabo anghilis saw, ki myan sa do omdibon no tronwaw kan omdibon dyirad panglakayen saw kan siraw apataw a sibibay a parswa. Nagrokob sa do salapenaw no trono a nagdayaw do Dyos. ¹²Batabatahen da a kon da, “Maparin pakono a komwan! Pamindisyon, glorya, sirib, kan kapagyaman, dāyaw, panakabalin, kan tan-ok, sira pakono myan do Dyos taya do magnanayon a abo polos so pandan! Amen!”

¹³Sinpangan na, asa dyirad panglakayenaw nangibahey sya dyaken, “Sino saw nya nakalaylay so maydak, as kan dino nakayapwan da?”

---

^a **7:1** Do sakbay pa a nakaywang no Karnirwaw so chapapitwaw no silyo do nahonaya a papil, myan matarek a napaboya di Juan. Maboya ta dya a oyod a aywanan ni Āpo Dyos siraw manganochedaw dya.

¹⁴Ki inbahey ko dya, “Imom Ápo makapatak syaw. Ibahey mo pa dyaken.”

Ki inbahey na dyaken, “Siraw nyaya, ki siraw nakalasataw a yapo do kapachipangdidiw do chimpon taywara a kalidyat. Ki aran akma saw so kalidyat, ki kinarwan dabaw kapanganohed da. Binasan daw laylay da, kan pinayparin da sa maydak maynamot do rayaw no Karniro.”^b

¹⁵Dawa, myan sad salapen no trono no Dyos, kan pagsirbyan dad kararaw kan kahahep do timplo a yanan nad hanyit. Iyaw no maydisnaya do tronwaya, ki aywanan na sa tan abaw kōrang da. ¹⁶Mapteng pa saba, kan mawaw pa saba. Mabilagan pa saba do chinyel no araw, as kan masosohan pa saba. ¹⁷Ta iyaw no Karnirwaya a myan do hobokaya a mangket do tronwaya, ki iyaw pastor da, kan inikwan na sa do akbodaw a pakayapwan byay. On, maychahoho pa saba polos, ta ponasan nanchin Ápo Dyos hō da.”^c

No Chapapito Naw A Silyo – Trompita

8 ¹Do nakaywangaw no Karnirwaw so chapapitwaw no silyo do nahonaw a papil, ki nagolimek do hanyit so godwan oras.

²Sinpangan na, naboya ko saw no papitwaw a anghil a maytēnek do salapenaw no Dyos, as kan naitoroh dyiraw papitwaw a trompita.

³Myan matarek a anghil a myan so pag-insinswan a balitok a nangay do altaraw, as kan aro iyaw no insinso a naitoroh dya a pachisaglan dan dasal saw no tabo a tawo ni Ápo Dyos a maidāton do balitokaw a altar do salapenaw no trono no Dyos. ⁴Sinpangan na, iyaw no ahobaw no insinswaw a nachisagel do dasal no tawotawo, ki naypatohos a yapod yananaw no insinswaw a kemkemkeman anghilaw do salapenaw no Dyos. ⁵Katayoka na, inhap no anghilaw iyaw pag-insinswanaw, as kan inapno na so apoy a yapo do altaraw, as nakapagsid na syad tanaya. Ki nyeng a myan komnalebkeb a adey kan malyak a ringgor, as kan gomilgilap a kimat kan myan gin-gined.

⁶Do dawri, siraw papitwaw a anghilis a myan so papito a trompita, ki insagāna da saw trompita da saw a alopan.

⁷Iyaw manmaw a anghil, ki inalopan naw trompita na. Ki nachimoy so bomban chimoy a myan so yilo kan apoy a nasaglan so raya. Tabo nyaya, ki nasday do tana, kan nasosohan iyaw no apagkatlo no tana kan apagkatlo no kayokayo kan tabo a magla a tamek.

⁸Sinpangan na, inalopan no chedadwa daw a anghil iyaw no trompita naw, ki myan akmay rakoh a tokon a nasosohan kan naipoha do tāw.

^b 7:14 No chakey na batahen nyaya, ki napakawan dana sa do gatogatos da a maynamot do kapanganohed da di Ápo Jesos kan iyaw nakadiman naw do kros. Heb. 9:14

^c 7:17 Isa. 25:8; Pal. 21:4

⁹Ki nayparin a rayaw no apagkatlwaw no tāw, kan iyaw apagkatlwaw no nabyay saw do tāw, ki nadiman sa, kan siraw apagkatlo saw no gapor, ki nararayaw sa.

¹⁰Sinpangan na, inalopan no chatatdo daw a anghil iyaw no trompita naw, ki myan iyaw no rakoh a bitohen a yapod tohos, kan somdesdeb a akmay paysohwan, as kan nasday do apagkatlo no oksong kan apagkatlo no akbod do tanaya. ¹¹Iyaw no ngaran no bitohenaya a nasday ki, Makpad, maynamot ta nayparin a makpad iyaw apagkatlwaw no ranom do lobongaya, as kan aro iyaw tawo a nadiman maynamot do kakpadaw no ranomaw.

¹²Sinpangan na, inalopan no chapataw no anghil iyaw no trompita naw, ki nararayaw iyaw no apagkatlo no araw kan bohan kan iyaw no apagkatlo no tabo a bitohen. Dawa, naysari do dawri, do apagkatlo no maraw kan apagkatlo no mahep.

¹³Sinpangan na, nanyideb ako, ki nakadngey ako so malyak a timek no kangkang a somayap do hobokayan hanyit, kan batabatahen na, “Makāsi sa! Makāsi sa! Makāsi sanchiw no sibibay pa do hapotayan tana anchana alopan dan tadtwaya anghilis nabidinaya a trompita da!”^d

No Chadadima Naw A Trompita – Abos Pandan A Aridos

(Lk. 8:31; Roma 10:7; Pal. 9:11; 20:1, 3)

9 ¹Sinpangan na, iyaw chadadima daw a anghil inalopan naw trompita naw. Ki naboya ko iyaw nasdayaw a bitohen a yapo do hanyit a kominwan do tanaya,^e kan naitoroh dyaw no tolbekaw no dyaw a machipanda so karahem a aridos. ²Do dawri, iniwangan na ki nanghob a akmaw myan rakoh a apoy do irahem. Dawa, nanyibaheng araw kan napongosan ahob tanaw a maynamot do katokpoh no ahobaw a minohtot do aridosaw. ³Sinpangan na, myan saw minohtot do ahobaw a kabaga kan nangay sad tanaya. Natorohan sas panakabalin a manonyit, kan madita sa. As iyaw no dīta daw, ki akmas no dīta daw no rarakoh saw a anggagamma.^f ⁴Naibilin dyira a mangranggas saba so aran āngo a kita a magla a mohamoha, tametamek, mana kayokayo. Ki natorohan sas panakabalin a mangranggas so tabo a tawo a abos marka no Dyos do moyen dāya.^g ⁵Naipalobos dyira a lalahan da saw tawotawo so dadima kabohan, ki natorohan saba so panakabalin a mangdiman sira. No kalala a didiwen da, ki akmas kalālaw no tawo a sonyiten no rakohaw a anggagamma mana dipwan. ⁶As do dawrinchi a chimpō, ki chichwasen anchin tawo iyaw kadiman da, ki aba! On, aran komwan a malidyatan sa kan rakoh kakey da a madiman, ki alit na mabawa dyiraw kadiman.

^d 8:13 Myan tatdo a kapakasyāsi. Pal. 9:12; 11:14; 12:12   ^e 9:1 Pal. 8:10-11   ^f 9:3 Siraw anggagamma do tana dan Jody, ki taywara sas kadiidita. Esek. 2:6; Pal. 9:5, 10

^g 9:4 Esek. 9:4-6; Pal. 7:2-3

⁷Iyaw inawan no kabaga saya, ki akmas no kabalyowaw a nakasagāna a machigobat. Do oho daw, ki myan akmaw korona da balitok, kan iyaw no ropa da saw, ki akmay ropan tawo. ⁸Iyaw no boboh da saw, ki akmas kananarwaw no boboh no mababakes, kan iyaw no nyipen da saw, ki akmas no nyipenaw no maranggas a liol a koman so tawo. ⁹Iyaw barōkong da, ki napongosan so akmay sarapa a pasek, kan iyaw timekaw no panyid daw, ki akmas timekaw no aro a karison a goygoyōden no kabalyo a kalokalohen a mangay do pagogobatan. ¹⁰Myan ipos da a akmay anggagamma, kan myan do ipos daw dita da a panglidyalidyat da so tawotawo do irahem no dadima kabohan. ¹¹Myan iyaw āri da a iyaw no anghilaw do marahemaya a aridos. No ngaran na do chirin dan Hebreo, ki Abaddon, as do chirin a Griego, ki Apolyon. No chakey na batahen, ki “Iyaw Mangrarayaw.”

¹²Tayoka danaw manma kapakasyāsi dan tawotawo, ki ari pa saw dadwa somarono.

No Chanem Naw A Trompita

¹³Do dawri, iyaw no chanem daw a anghil, ki inalopan naw trompita naw. Ki nakadngey ako so timek a yapo do apataw a soli no altaraw a balitok do salapenaw no Dyos. ¹⁴Binata no timekaw do chanemaw a anghil a myan so trompita a kāna, “Obayan mo saw apataya a anghilis a nabahod do rakohaw a oksong a Oprates.”^h

¹⁵Dawa, siraw apataw a anghil, ki nawbayan sa, ta sigod sa a naisagāna do nyaya a oras, araw, kan bohan tan mangay sa a mangdiman so pagkatlo no tawotawo do lobongaya. ¹⁶Do dawri, naibahey dyaken no bidang dan nagkabalyowaw a bōyot da a soldado, ki dadwa gasot a milyon. ¹⁷Komwan naboya ko do parmata ko siraw kabalyowaw kan siraw no nakasakayaw a soldado: Myan iyaw no sarapa no barōkong daw a tatdo so kita. Myan mabaya akmay apoy kan asol a akmas batwaw a sapiro kan kyaw a akmay asopri. Iyaw oho dan kabalyowaw, ki akmay lion, kan mohtot do dangoy daw apoy, ahob, kan asopri. ¹⁸Do dawri, nadiman iyaw apagkatlo no tawo maynamot dyirad apoyaya kan ahob, as kan asopryaya a iyaw tatdo saw a lidiyat a minohtot do dangoy daw no kabalyowaw. ¹⁹Ta iyaw bīleg dan kabalyo saya, ki myan do dangoy daw kan do ipos daw. Ta iyaw ipos daw, ki myan so oho a akmaw ohon marem, kan manonyit so tawotawo.

No Katoleng No Tawotawo Do Lobongaya

(Isa. 47:8-15; Pal. 16:8-12)

²⁰Ki siraw tawo saw a sibibay pa do nakahabasaw no nya saya a kalidyat, ki nagbabāwi saba do pariparinan daw, kan nāw da

^h 9:14 Do chimpon Adan a Tolag, no oksongaya a Oprates, ki nawriw payawan tanan Israel kan tanan kabosor da a Babilonya. Gen. 15:18; Deot. 1:7; Jos. 1:4; Pal. 16:12

magdayaw do dimonyo kan siraw no tarabako saw no kakamay da a siraw bolto saw a balitok kan pirak. On, siraw nya, ki naparin pa do bronsi kan bato mana kayowaw a dya makaboya mana dya makadngey kan dya polos a makahodyi. ²¹On, nagbabāwi saba do nakapangdiman daw kan iyaw no kapangat-atang daw kan kapanganroboob daw. Masaw kapaychakatekateh daw a machoknod kan kapanakanakaw daw.

No Anghil Kan Iyaw Dēkey A Nahon A Pagbasāan

10 ¹Do dawri, naboya ko no matarek a mabileg a anghil a naypabodis a yapod hanyit. Iya, ki napongosan so demdem, kan karirang iyaw barābad no oho naw. Iyaw no ropa naw, ki akmay araw, as kan akmay ninyas no apoy iyaw no kokod naw. ²Myan iyaw dēkey a nahon a papil do tanoro naw kan sigod a naywangan. Sinpangan na, pinatokap naw kawanan naw a kokod nad tāwaw, as iyaw no kaholyaw a kokod nad tanaw, ³as nakapanawag nas malyak a akmas mayngerngeraw a lion. Do nakapanawag naw, ki naylilyak saw no papitwaw a adey a nangatbay sya. ⁴Do nakadngey kwaw so binaheyaw no papitwaw a adey, chakey ko na itolas iyaw chirin daw. Ki naychihat a nakadngey ako so timek a yapod hanyit, kan binata na, “Ilimed mo iyaw no inbaheyaya no papito saya a adey, kan itolas mwaba.”

⁵Sinpangan na, iyaw anghilaw a naboya ko a maytēnek do tāw kan tanaya, ki pinatohos naw kawanan naw a tanoro naw kan naychirin. ⁶Do dawri, myan kari na a mayit. As iyaw no pagkari na, ki iyaw ngaran no Dyos a sibibay a abos pandan a namarswa so tabo a myan do hanyit kan tana, as kan tāw. As no kari na, ki apabaw paybabalyan na, ta basta matongpal a tabo. ⁷Binata na, “Anchan alopan no chapapito daw a anghil iyaw no trompita naw, ki dawrinchi matongpal tabo no Dyos iyaw malimedaw a panggep na a akmas inbahey naw kaychowa dyirad adipen na saw a propīta.”ⁱ

⁸Sinpangan na, iyaw no timekaw a nadngey kod hanyit, ki minirwa a naychirin dyaken a kāna, “Yangay mo a hapen iyaw naywanganaw a nahon a papil, iyaw myanaya do tanorwaya no anghilaya a naytakhang do tāw kan do tanaya.”

⁹Dawa, nangay akod anghilaw, as nakaibahey ko sya dya a itoroh na dyaken iyaw no pagbasāanaw a dēkey. Ki inbahey na dyaken, “On, hapen mo kan kanen mo. Makpadan anchiw bodek mwaw, ki mataminchi a akmas no tagapolotaw no yokan do dangoy mo.”

¹⁰Dawa, inhap ko iyaw dēkeyaw a pagbasāan do tanoro naw, as nakakan ko sya. Ki oyod a matami a akmas no tagapolotaw no yokan do dangoy ko. Ki sinpangan na,, makpad dana do bodek ko.

ⁱ 10:7 Pal. 11:15-19; Jer. 7:25; 25:4; Esek. 38:17; Dan. 9:10

¹¹ Sinpangan na, myan naibahey dyaken a kāna, “Machita a mirwa ka a mangipadto a maynamot do maparin anchi dyirad aro saya a tawotawo do aro saya a nasyon kan matatarek a kapaychirin kan ar-āri da.”

Siraw Dadwa A Saksi

11 ¹Do dawri, natorohan ako so pangrokod a akmay byawo, as kan naibahey dyaken a komwan: “Maytēnek ka, as karokod mos timplowaya a yanan no Dyos kan iyaw altaraya, as kan bidangan mo saw magdaydayawaw daw. ²Ki rokoden mo abaw no atataw no timplowaya a yanan no Dyos. Nonolay mo nawri, ta naitoroh dana dyirad nasnasyon saya a dya manganohed tan tokatokapan danchiw masantwanaya a syodad do apat a poho kan dadwa a kabohan.^j ³Toboyen ko sanchiw no dadwa saya saksi ko a nakalaylay so makersang a pangipaboyan das rakoh a kapagmamayo da do minsahi dāya. On, ipakatoneng danchiw chirin no Dyos dyirad tawotawo do irahem no asa ribo, dadwa a gasot, kan anem a poho a karaw.”

⁴Siraw dadwaya saksi, ki maiyarig sad dadwaw a atngeh no olibo a kayo mana siraw dadwaw a nakatēnek a paysohwan^k do salapen no Dyos a Āpo dan tawotawo do lobongaya. ⁵As an myan iyaw mapaynyin dyira, ki mohtot iyaw apoy do dangoy da, kan rarayawen da saw no kabosor daw. Komwan iyaw no kadiman no machikontra dyira. ⁶Myan iyaw panakabalin da a mangneb so hanyit tan dya machimoy do arawaw a ipakatoneng daw chirin no Dyos. Myan iyaw no panakabalin da a mapayparin so ranom a raya. Myan paw panakabalin da a manoroh so lidyat dyirad tawotawo saya do tanaya sigon do kasanyib no kakey da sya.

⁷Katayokan nakaipakatoneng daw so minsahi no Dyos, mohtot anchiw no kararahtanaw a mayngaran so marongsot a animal a yapod abwaw so pandan so karahem a aridos, kan gobaten na sanchi.^l Abāken kan dimanen na sanchi, ⁸as kan maiwarang anchiw inawan da do kalsadaw no rakohaw a syodad a iyaw nakailansaanaw no Āpo daw. Iyaw nyaya a syodad, ki maiyarig do Sodoma kan Egipto a nachikontra do Dyos. ⁹Do tatdonchi kan godwa a karaw, mochidngan danchin tawo do tabo a nasnasyon kan tribo kan yapod do aran āngo a kapaychirin iyaw no bangkay daw. On, ipalōbos dabanchi a mailabeng sa mana mapangay iyaw no bangkay daw do tanem. ¹⁰Masoyot sanchiw no tawotawo saw do lobongaya maynamot do nakadiman daya no dadwaya saksi ni Āpo. Magragragsak sanchi, kan

^j 11:2 Myan dadwa chakey na batahen no masantwan a syodad. No asa, ki Jerosalem, (11:8). Iyaw asa, ki siraw tawotawo a pinidi no Dyos (Isa. 52:1-10). No chimpwaya a apat a poho kan dadwa a kabohan, ki parihas do 1,260 a karaw (11:3 kan 12:6). Dan. 7:25; 12:7; Lk. 21:24   ^k 11:4 Sak. 4:1-6; Pal. 2:8-11; 3:7-13   ^l 11:7 Pal. 13:1-18

maysinririgalo sanchi maynamot ta nadiman dana saw dadwaya saksi a batahen da nanoroh so aro a riribok dan tawotawo do lobongaya.

¹¹ Ki katayokan tadtawaw kan godwa a karaw, pinagonggar sa no Dyos, as kan nanyeng sa a naytēnek. Ki siraw no nakaboyaw sira, ki taywaraw nakamo da.

¹² Sinpangan na, nakadngey sas malyak a timek a yapod hanyit a nangibahey sya dyirad dadwaya saksi a kāna, “Ngay, may kamo dya!” Ki do salapen dan kabosor da saw, naypatohos sa a nachirayayan demdem a kominwan do hanyit. ¹³ Ki do dawri a oras, myan iyaw rakoh a ginned. Ki nararayaw iyaw no apagkapolwaw no syodad kan papito a ribo nadiman a tawotawo. Ki siraw tawowaw a nabidin, ki oyod das nakamo. Dawa, nagdaydayaw dana sad bilegaw ni Āpo Dyos do hanyit.

¹⁴ Nakahabas danaw chedadwayan kapakasyāsi, ki īto danaw chatatdo daw.

No Chapapito Naw A Trompita

(Pal. 6:12-17; 10:5-7; 20:11-15)

¹⁵ Sinpangan na, inalopan chapapito daw no anghil iyaw no trompita naw. Ki myan iyaw malyak a timek do hanyit, kan inbahey na a kāna, “Sichangori dana, iyaw pagaryan lobong, ki mayparin a pagaryan Āpo Dyos kan iyaw Kristo na, kan magtoray dana a abos pandan.” ¹⁶ As siraw dadwaw a poho kan apat a panglakayen a siraw maydisnaw do trono da saw, ki nagrokob sad salapen ni Āpo Dyos a nagdaydayaw. ¹⁷ Ibahebahey da a kon da,

“Magyaman kami, mo Āpo Dyos a Manakabalin do tābo. Dyos ka sichangori, kan Dyos kad kaychowa. Magyaman kami ta inosar mo rakoh a panakabalin mo, kan inrogi mo naw magtoray!

¹⁸ Siraw nangipsok dyimo mo Āpo, ki taywaraw kapakasoli da. Ki sichangori, nawara danaw orasaw no kasoli mo kan iyaw no kapakaokom dan nadiman. On, chimpo danan kaitoroh mos gon-gona da no propīta saw a adipen mo kan sira tabo tawo mo a mamo dyimo, matan-ok mana mabodis so toray. On, chimpo danan kararayaw mo siras nanglidyalidyatayas tawotawo do tanaya!”

¹⁹ Sinpangan na, naywangan iyaw timplowaw a yanan no Dyos do hanyit, as kan napaboya daw iyaw no lakasanaw a yanan no tolag no Dyos dyirad manganohedaw dya. Myan saw gomilgilap a kimat kan myan malyak a ringgor kan komalebkeb a adey. Myan paw gin-gined kan marahmet a bomban chimoy a myan so yilo.

Iyaw Mabakes Kan Iyaw Dragon

12 ¹Do dawri, myan naipaboya dyaken a matarek pa a pakaboyan do hanyit. On, naipaboya dyaken asaw a mabakes a nakalaylay so

maranyag a akmay araw, kan myan iyaw akmay bohan a tokapan na. As do oho naw, ki myan iyaw no korona na a asa poho kan dadwa bitohen.^m ²Iya, ki mabogi kan mangagagay do kaynyin naw do kapagpasikal naw a mangnanaya so kapaymanganak na.

³Sinpangan na, myan danaw matarek a pakaboyan do hanyit. On, myan napaboya asa a rakoh a mabaya a dragon. Myan iyaw papito a oho na a nakoronaan a katakatayisa, as kan myan iyaw asa poho a olong na. ⁴Iyaw no ipos naw, ki binoyas naw apagkatlo dan bitohen do hanyit, as kan pinatapwak na sad tanaya. Sinpangan na, naytēnek iyaw dragonaw do salapenaw no mabakesaw a makey dana maymanganak tan ihamon naw no adekeyaw an maiyanak.

⁵Ki do kapaymanganak naranaw so asa mahakay, inhap no Dyos iyaw anak naw do hanyit a yanan trono na. Iyaw anakaya, ki mabdibdis abanchi a polos iyaw no kapagtorya na do tabon tawotawo. Mayit anchiw kapagdosa na, as kan abanchi a polos makaābak sya. ⁶Ki iyaw mabakesaw, magtalaw anchi a mangay do let-ang a iyaw inkeddengaw no Dyos a ngayan na, kan dawriw pangaywanan sya no Dyos do asa a ribo, dadwa a gasot kan anem a poho a karaw mana tatdo a katawen kan godwa.ⁿ

No Gobat Do Hanyit Kan Kasdayaw No Dragon

⁷Do dawri, myan naipaboya dyaken a gobat do hanyit. On, naipaboya a maggobat sa Migel kan iyaw dragonaw kontodo siraw bōyot da saw a anghil do hanyit. ⁸Do dawri, naābak dragonaw kan siraw anghilis naw, as kan napaksyat sad hanyit, ta apabaw kalintegan da daw. ⁹No nyaya rakoh a dragon, ki abaw matarek, an dya iyaw bodayaw do kaychowa a mayngaran so Dyablo mana Satanas, iyaw mangallilawaw do intīro a lobong. Iya, ki napatapwak do tanaya kontodo siraw no anghilis naw.^o

¹⁰Sinpangan na, nakadngey ako so malyak a timek a yapod hanyit a nakabata so nya, “Sichangori, iyaw no kapangisalakan no Dyos so tawotawo na, ki natongpal dana, ta inpaboya dana ni Āpo Dyos iyaw bīleg na a mangitoray. On, si Kristo a iyaw tinoboyaw ni Āpo Dyos a mangisalakan, ki inpaboya naw kabilegaw no toray na. Ta iyaw dragonaya a iyaw no mangidardaromaw siras kakakteh taw a kararaw kan kahahep do salapen no Dyos, ki naipoha danad tanaya a yapod hanyit. ¹¹Siraw kakakteh ta saya, ki inābak da si Satanas a maynamot do raya no Karnirwaw do nakadiman naw, as kan mangābak sa a maynamot pa do Maganayaya a Dāmag a inpaneknek da no kakakteh ta saw. On,

^m 12:1 No myan do aktokto dan kadwan, ki iyaw mabakesaya, ki iyaw nasyonaya no Israel, as kan siraw bitohenaya do korona na, ki siraw asa poho kan dadwa a kapoonan do Israel.

ⁿ 12:6 Pal. 11:2-3   ^o 12:9 Gen. 3; Isa. 14:12-23; Esek. 28:13-19; Lk. 10:18

inpasnek daw kaipaneknek da sya, as kan chināsi dabaw no byay da aran do kadimanān. ¹²Dawa, rakoh iyaw karagsak dyira do myanaya do hanyit. On, magragsak kamo na a myan daw! Ki makakāsi kamo a tabo a myan do tanaya kan do tāw,^p ta nangay dyinyo iyaw no Dyabolo, as kan taywaraw kapakasoli na maynamot ta chapatak na manyid danaw no chimpo na.”

¹³Sinpangan na, do nakapatakaw syan dragonaw a naipatapwak dana do tanaya, ki linakatan naw no nangiyananakaw a mabakes so mahakay. ¹⁴Ki natorohan iyaw mabakesaw so dadwa panyid a akmas karakohaw no panyid no rakohaw a kangkang tan makasarap a mangay do let-angaw a insagāna ni Āpo Dyos a para dya. Ta dawriw pangaywanan sya no Dyos so tatdo kan godwa katawen^q tan maditchanan naw solyaw no bodayaw a si Dragon. ¹⁵Sinpangan na, nangyota si Boday so rakoh a ranom a nanglayos so tanaya tan malyod iyaw no mabakesaw. ¹⁶Ki iyaw tanaya, ki sinidongan naw mabakesaw. Ta tod a minilchit, as kan inakden naw no ranomaw a pinahot no bodayaw do dangoy naw. ¹⁷Ki maynamot do dawri, naypaypasoliw dragonaw do mabakesaw. Dawa, yangay na sa ginobat nabidin saw a anak no mabakesaw, sira tabo no manganohedaw do bilbilin no Dyos a siraw no mangsaksyaw so oyod a inpaltiing ni Jesos. ¹⁸Do dawri, naytēnek iyaw dragonaw do payisaw no kanayan.

Siraw Dadjaw A Marongsot A Animal

(Dan. 7:1-8; Pal. 17:8-13)

13 ¹Do dawri, nakaboya ko so marongsot a animal^r a mohtohtot do tāw a myan so asa poho a olong kan papito a oho, as kan do katakatayisa olong, ki myan korona na. Myan saw naitolas do kāda oho naw a iyaw ngarangaran ni Āpo Dyos a naosar do dya kosto a panggep tan oyawen naw Dyos. ²Iyaw marongsotaya animal, ki akmay lipardo a makamwamomo a binyay. Iyaw kokod naw, ki akmas kokodaw no oso a myan so manaro kan matarem a koko, as iyaw dangoy naw, ki akmas dangoyaw no lion. Intoroh no dragonaw dya iyaw no panakabalin kan iyaw trono na kan iyaw no toray na do tanaya. ³Nabigaran so rakoh iyaw asaw a oho no marongsotaw a animal kan makey narana chadiman. Ki iyaw no bigar naw, ki napyan. Dawa, chinasdaaw dan tawowaw do lobongaya, kan minonot sad marongsotaw a animal. ⁴Nagdaydayaw saw tawo do dragonaw maynamot do intoroh naw a panakabalin do marongsotaw a animal. Nagdaydayaw pa sa do marongsotaw a animal

^p 12:12 Pal. 8:13   ^q 12:14 Pal. 11:2-3; 12:6   ^r 13:1 Inosar ni Satanas siraw dadwa a animal a machigobat dyirad manganohedaw di Kristo (12:17). No dāmo a animal, ki akmay heneral mana āri, ta myan saw korona na. Iyaw somarono (13:11), ki iyaw mabayaw a propita na a magsirsirbi do dāmwaw. Pal. 16:13; 19:20; 20:10

a kon da, "Sino akmas marongsotaya animal, as kan sino iyaw makey a machilaban dya?"

⁵ Napalobosan iyaw marongsotaya animal a mangitoray so lobongaya do apat a poho kan dadwa kabohan.⁶ Napalobosan pa a mangosar so dangoy na a magpangpangas a mangoy-oyaw do Dyos. ⁶Dawa, nawriw chabalay naw mangoyaw kan magbirngas so ngaran ni Āpo Dyos kan iyaw yanan naw. Masaw dyirad tabo omyan saw do hanyit. ⁷Iyaw marongsotaya animal, ki natorohan so panakabalin a machigobat dyirad tawo saw a manganohed di Āpo Dyos kan omābak sira. Natorohan pa so toray a mangitoray so tabo tawotawo do tabo a nasnasyon kan kapaychirin do intirwaya lobong. ⁸Tabo myan do lobongaya, ki dayāwen daw animalaya, malaksid dyirad naitolasaw so ngaran do librwaw a myan so byay a abos pandan. Nyaya libro, ki dyiran naidātonaw a Karniro, as kan intolas naw ngaran da sakbay no nakaparswan lobongaya.

⁹Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo. ¹⁰Ta siraw manganohed do Dyos, ki machita matored sa, kan anōsan daw kalityatan da. Ta no nairanta mabahod, mabahod anchi. As iyaw no nairanta madiman do kampilan, ki madiman anchi.

No Somarono A Marongsot A Animal

¹¹Sinpangan na, nakaboya kos matarek a marongsot a animal^t a minohtot a yapod tanaya. Myan iyaw dadwa olong na a akmay karniro, ki maychirin a akmas dragonaw. ¹²Myan dyaw tabo no toray no nanmaw a marongsot a animal, as kan inosar naw torayaya a magsirbi dya. Pinilit na saw tabo tawo do lobongaya a magdayaw do nanmaya a marongsot a animal a myan so bigar a napyan. ¹³Iyaw somaronwaw a marongsot a animal, ki namarin so aro a makaskasdaaw a pangilasinan do salapen dan tawotawo a akmas apoyaw a nasday a yapod hanyit a mangay do tanaya. Ay samna! ¹⁴Dawa, inallilaw na saw tawotawo do tanaya do kapangipaboya na so naipalobos saw a milagro a parinen na do salapen no nanmaw a marongsot a animal. Inbilin na a mamarin saw no tawotawowaw so ladawan mana bolto a pangpadayaw das marongsotaw a animal a iyaw napyanaw so bigar a maynamot do bagkong no kampilan, as kan minirwa a nabyay. ¹⁵Sinpangan na, napalobosan iyaw no somaronwaw a marongsot a animal a manoroh so anges do boltwaya no nanmaw a marongsot a animal tan makapaychirin. Do dawri, maparin boltwaw mangidarom so

^s 13:5 Pal. 11:1-2; 12:6   ^t 13:11 Nyaya a animal, ki mayngaran so "Mabayatawaw a Propita." Pal. 13:1; 16:13; 19:20; 20:10

tabo a dya magdayaw dya tan madiman sa.¹⁶ Pinilit na sa no marongsotaw a animal a markaan saw tawotawo, siraw myan so toray kan siraw abos toray, siraw mabaknang kan mapobri, siraw nawawayawaan mana adipen do kawanan a tanoro da mana moyen da.¹⁷ Maynamot do dawri a pinarin na, abaw no aran sino a makapaggatang mana makapaglako, malaksid an mamarkaan so ngaranaw no marongsotaw a animal mana iyaw no nomirwaw no ngaran naw.

¹⁸ Nyaw pakachitan so kasirib. No myan so sirib, ki chapatak naw chakey a batahen no nomirwaw no marongsot a animal. Maynamot ta iyaw nomirwaw, ki iyaw nomiro no tawo, kan anem a gasot, anem a poho kan anem iyaw nomirwaya.

No Kanta Dan Naisalakan

(Pal. 7:4-8; 19:1-6)

14 ¹Do dawri, nanyideb ako kan naboya ko iyaw no Karnirwaw a maytēnek do tokon a Sion, kan myan saw rarayay na a asa gasot apat a poho kan apat a ribo a nakaimarkaan ngaran na kan si Amang na do moyen daw. ²Nakadngey ako so kapaychirin a yapod hanyit a akmas kayasakas no moyog a ranom kan akmas timekaw no mayit a adey. On, akmas natokaranaw so aro a arpa iyaw no nadngey kwaw a timek. ³As siraw maychirinaya a asa gasot apat a poho kan apat a ribo, ki magkanta sa so bayo a kanta do salapenaw no trono kan iyaw no salapen daw no apataw a sibibay a parswa kan iyaw no salapen daw no panglakayenaw. Aba polos makananawo so nawri a kanta, malaksid dyira, ta sira lang yapod tabo tawotawo do lobongaya, iyaw naisalakan. On, naikāro dana sa a maynamot do pinarinaw no Karnirwaw. ⁴Siraw nya, linaposan dabaw inawan da a maynamot do kapachoknod do dyi da a kabahay. Siraw nyaw mononotaw do Karnirwaw do aran dino a ngayan na. Siraw nyaw napidi a akmay nagatang a yapod tawotawo saya do lobongaya tan siraw manma maidāton para do Dyos kan para do Karnirwaw, ta dyira darana sa. ⁵Ta sira, ki naybayataw saba. On, apaba polos pakapilawan da.

No Parmata A Maynamot Do Minsahi Dan Anghilis

⁶Myan matarek a napaboya dyaken. Nakaboya ako so matarek a anghil^u a somayasayap do hobokayan hanyit. Maychiy chirin so

---

^u **14:6** Siraw papitwaw a anghilis a myan so trompita, ki naipaboya dana (Pal. 8:1-11:19). Do dya a kapitulo, ki myan papito a anghil a maytarabako do kapagranyi ni Āpo (Pal. 14:6, 8, 9, 14, 15, 17, 18), as kan myan anchiw papito a anghil a mangyangay so sabak a napno so lidyat (Pal. 15:1-16:21).

Maganayaya a Dāmag a polos a dya matadyan, as kan ibahebahey na dyirad myanaya do tanaya do kāda nasyon, tribo, kan kapaychirin.

⁷Kinalyak na a kāna, “Mamo kamo do Dyos, kan itoroh nyo dyaw dāyaw, ta iṭo danaw no oras a kapangokom na. On, dayāwen nyo namarinaw so hanyit kan tana kan tāw kan siraw akbod saya do tanaya.”

⁸Sinpangan na, myan iyaw no somnarono a matarek a anghil a mangibahebahey sya a kāna, “Nasday! Nasday danaw no Babilonya! Nasday danaw no magdindinamagaw a syodad a napaynom so nasnasyon so arak no kaderrep na!”

⁹Sinpangan na, myan danaw no chatatdo daw a matarek a anghil a somnarono dyira a mangibahebahey sya do malyak a timek a kāna, “No aran sino a magdayaw do marongsotaw a animal kan magdayaw so ladawan naw a bolto kan rawaten naw no markaw do moyen na mana do tanoro na, ¹⁰ki ipaynom anchi no Dyos soli naw a myan do kopaw a yanan no soli na a aba polos nachisagel a kāsi. On, syirto a madosanchi so apoy kan asopri^v do salapen daw no masantwanaw a anghilis no Dyos kan salapen no Karnirwaw. ¹¹As iyaw no ahobaw a yapod yanan daw a malidyatán, ki maypatohos a abos pandan. Abaw inahah da aran maraw kan mahep. On, masyirto a malidyatán aran sino a nagdaydayaw do marongsotaw a animal kan iyaw no ladawan naw, kan siraw tabo nangrawataw so marka no ngaran na.”

¹²Dawa, nyaw pakachitan so kaibtor dan tawotawo saya no Dyos, siraw magtongpalaw so bilin no Dyos kan myanaw so oyod a kapanganohed di Jesos tan nāw na mayit sa do kapanganohed da.

¹³Do dawri, nakadngey ako so timek a yapod hanyit a mangibahey so nya a kāna, “Itolas mo nya. ‘Magasat saw no madimanaw sichangori a madama manganohed di Āpo.’”

“On, oyod a magasat sa,” bata no Ispirito no Dyos. “Makaynahah dana sa katayokan marahmetaw a tarabako da, ta rinawat daw gon-gona da a iyaw asyaw no kapagsirbi daw.”

No Kapagranyi

¹⁴Do dawri, nanyideb ako, ki myan iyaw naboya ko a maydak a demdem, as kan myan a maydisna daw akmay asa tawo a myan so nabalitokan a korona do oho naw kan nakaigpet so matarem a kompay.^w

¹⁵As myan iyaw matarek a anghil a minohtot do timplowaw a yanan no Dyos, kan kinalyak naw timek na dyirad maydisnaw do demdemaw, kan binata na, “Osaren mo paw kompay mwaya, ta maggapas ka na, ta nawara danaw no chimpō no kapagranyi. Maparin danaw no magranyi do tana, ta naynoy dana.”

^v 14:10 Pal. 6:12-17; 19:20; 20:15   ^w 14:14 No myan do aktokto no kadwan, ki si Āpo Jesos a myan do kademdeمانaya. Dan. 7:13

¹⁶Sinpangan na, in-gāpas no maydisnaw do demdemaw kompay naw, kan naapit naw āpitaw do tana.

¹⁷Sinpangan na, myan iyaw matarek a anghil a minohtot do timplowaw do hanyit. Aran iya, ki nakaigpet so matarem a sasadyit.

¹⁸Sinpangan na, myan iyaw matarek a anghil a minohtot a yapod altaraw. Iyaw anghilaya, ki natorohan so panakabalin na mangaywan so apoy.^x Kinalyak na a inbahey do nakaigpetaw so sasadyit a matarem. Binata na a kāna, “Osaren mo sasadyit mwaya, as kan sigpaten mo asi saya no obas a myan do tanaya, ta naynoy dana sa!”

¹⁹Dawa, inparaspas no anghilaw iyaw no sasadyit naw do tanaya, kan sinigpat na saw no asyaw no obas, kan pinagsid na sad rakohaw a pamitosan a kayarig no taywaraw a soli no Dyos. ²⁰Napita saw obasaw do gaganaw no syodad, kan makayapod pamitosanaw, ki minoyog iyaw raya. Iyaw kawyog na, ki asa kamitro kan godwa iyaw karahem na, as kan nakarapit do 320 a kakilomitro so kanaro.^y

Siraw Papitwaw A Anghilis Kan Siraw Papitwaw A Sabak

15

¹Katayoka na, nakaboya ako so matarek pa a pakaboyan do hanyit, as kan iyaw nyaya a pakaboyan, ki oltimo a makaskasdaaw. Myan saw papito a anghilis a natalek a mangyangay so papito a kalidyatan. Siraw nyaya a kalidyatan, ki manawdyi dana a maynamot ta nawri danaw tawsan no soli no Dyos a napado do tanaya.

²Nakaboya ako so akmay tāw a naparin do sarmin a nachisaglan apoy. As siraw nangābakaw so marongsotaw a animal kan iyaw no ladawan naw, kan siraw dyaw a namarkaan so nomirwaw a ngaran na, ki maytēnek sad bitaw no akmay tāw a naparin do sarmin. Myan pa dyiraw arpa da a iyaw intorohaw no Dyos dyira, ³as kinanta daw kantaw ni Moyses^z a adipen no Dyos do kaychowa kan iyaw kantaw no Karnirwaw. Inkanta da a kon da,

“Mabileg kan makaskasdaaw saw kaparin mo, mo Āpo Dyos a

Manakabalin do tābo! Malinteg ka do tābo kayayan mo, kan myan dyimo oyod. Imo pa iyaw āri dan tabo saw a nasnasyon do lobongaya.

⁴Sino iyaw dya mamo dyimom Āpo? Sino iyaw maskeh a mangipakatoneng so katan-ok mo? Maynamot ta imo a moyboh masantwan. Mangay sanchiw tabo a nasyon, kan magdayaw sanchid salapen mo, ta naboya da tabo malinteg a kaparin mo.”

⁵Katayoka no nya, ki naboya ko a naywangan iyaw makatayrahemaw a yanan do timplowaw do hanyit,^a iyaw nawri a mismo yanan no lintegaw

^x 14:18 Pal. 8:1-5   ^y 14:20 Pal. 19:17-18   ^z 15:3 Inkanta ni Moyses kapagyaman na di Āpo Dyos do katayoka daw no Israelita a nangābak so kabosor da. Eks. 15; Deot. 32

^a 15:5 Do makatayrahemaya a yanan do pagdayawan a pinatnek ni Moyses, ki kinapya daw no bato saw a naytolasan no Dyos so asa poho a linteg na. Heb. 9:4

no Dyos. ⁶Do dawri, siraw papitwaw a anghil a natorohan so panakabalin a mangyangay so papito a kalidayan, minohtot sad timplowaw.

Nakalaylay sa so maydak a masisileng, as kan myan paw balitok a banda da a pinadibed dad barōkong daw. ⁷Do dawri, myan asa dyirad apataw a sibibay a parswa nanoroh dyirad papito saw a anghil so papito a balitok a sabak, kan napno sas soli no sibibay a Dyos a magnanayon. ⁸As iyaw timplowaw, ki napno so ahob a mangipaboya so katan-ok kan kabileg no Dyos. Abaw nakasdep do timplowaw nandad nakaparin da tabon papitwaya kalidayan a inyangay dan papitwaya kaanghil do tanaya.

Siraw Sabakaw A Napno So Soli No Dyos

16 ¹Do dawri, nakadngey ako so malyak a timek a yapod timplowaw, kan inbahey na dyirad papitwaw a anghil a kāna, “Yangay nyo a padohen do tanyaw papitwaw a sabak^b a napno so soli no Dyos.”

²Dawa, iyaw manōmaw a anghil, ki yangay na pinado iyaw mimyanaw no sabak naw do tanaya. Ki minohtot saw makamwamomo kan taywaras kaynyin a maynohaw a barot dyirad tawowaw a namarkaan so ngaranaw no marongsotaw a animal kan siraw nagdaydayawaw so ladawan naw.

³Iyaw somaronwaw a anghil, pinado naw no mimyanaw no sabak naw do tāw. Ki do dawri, nayparin a rayaw tāwaw, as kan nangyobek a akmas rayaw no nadiman a tawo. Dawa, nadiman sa tabo no myanaw so byay do tāw.

⁴Sinpangan na, pinado danan chatatdo daw a anghil iyaw no mimyanaw no sabak naw do oksong saya kan do tabo no akbod saya do lobongaya, ki nayparin sa raya. ⁵Nadngey ko anghilaw a mangaywan so ranom a makabata sya,

“Malinteg iyaw ikeddeng mo, imo a Kasasantwanaw a myan sichangori kan myan do kaychowa! ⁶On, malinteg ka a maynamot ta pinado no tawotawo saya iyaw raya dan tawotawo mo kan siraw propita mo saw. Dawa, intoroh mo dyira a inomen da raya. Tod da apiten inmoha da.”

⁷Nadngey ko pa saw myanaw do altaraw^c a makabata sya, “On, mo Āpo Dyos a Manakabalin do tābo. Naon, ta oyod kan malinteg iyaw intoroh mwaya kaokom da!”

⁸Sinpangan na, pinado dana no chapat daw a anghil iyaw no mimyanaw no sabak naw do araw. Ki natorohan araw so panakabalin a maypakohat tan mapaso iyaw no tawotawo. ⁹On, napaso dana saw tawotawo. Ki aran komwan, alit na inabay da paw no Dyos a myan

^b **16:1** Iyaw mimyanaw no sabak saya, ki machiyengay sa do lidyat daw no taga Egipto do chimpon Moyses do kaychowa pa. Eks. 7:14–11:10   ^c **16:7** Pal. 6:9-11

so panakabalin dyirad dyaya kalyidayan. Imbes a magbabāwi sa,^d as magdaydayaw sa dya, ki engga, ta nagbabāwi saba polos.

¹⁰ Sinpangan na, pinado no chedadima daw a anghil iyaw no mimyanaw no sabak naw do tronwaw no marongsotaw a animal, ki naysariw no pagāryan naw. Do dawri, naktakta dan tawotawo rida da maynamot do ultimo a took da. ¹¹ Inabay da si Āpo Dyos do hanyit a maynamot do took daw kan siraw no naynohawaw a kolad da, as kan nagbabāwi saba polos do pinariparin daw.

¹² Sinpangan na, pinado no chanem daw a anghil sabak naw do rakohaw a oksong a Oprates. Ki nayachan ranomaw tan isagāna naw rarahan no ar-āri saw do dāya kan siraw bōyot da saw.

No Kapanawdyan A Gobat – Armagedon
(Pal. 17:14; 19:17-19)

¹³ Do dawri, nakaboyak pa so malapos a ispirito a akmaw tokak a mohtohtot do dangoyaw no dragon kan iyaw dangoyaw no marongsotaw a animal kan iyaw dangoyaw no mabayatawaw a propita. On, myan saw tatdo a akmay tokak a ispirito. ¹⁴ Siraw nya marahet a ispirito, ki dimonyo sa, as kan mamariparin sas makaskasdaaw. Nangay saw tatdwaya marahet a ispirito dyirad tabo ar-āri saya do lobongaya tan akpehen da sa machigobat di Āpo Dyos a Manakabalin do tābo anchān marapit iyaw natongdwaw a araw na.

¹⁵⁻¹⁶ Sinpangan na, inakpeh da san tatdwaw a marahet a ispirito no tabo a āri do lobongaya, as kan siraw bōyot da saw do logaraya a pangaranan dad chirin dan Hebreo so Armagedon.^e Dawa, nyaw binatan Āpo Jesos a kāna, “Adngeyen nyo! Magparang akonchi a akmay manakanakaw. Magasat saw no mayokayaw a tawo kan siraw nakasagāna a maynamot do kapanganohed da dyaken tan dyi sa masnekan anchān mangay ako a akmas kasnekaw no adipenaw a silalabos do kangayaw no āmo naw.”

No Chapapito Naw A Sabak
(2 Ped. 3:10; Pal. 6:12-17; 8:5; 11:15-19)

¹⁷ Sinpangan na, pinado dana no chapapito daw a anghil iyaw no mimyanaw no sabak naw do salawsawaw do kademedeman. Ki myan malyak a timek a yapo do mismo a trono no Dyos do timplowaw do hanyit a makabata sya, “Komnabos dana!” ¹⁸ Ki do dawri, insigīda myan gomilgilap a kimat kan malyak a ringgor kan komalebkeb a adey, as kan myan oltimos kayit a gin-gined. Ari pad abo tawo a nakadidiw so

---

^d 16:9 Pal. 9:20-21; 16:11   ^e 16:15-16 No chakey na batahen Armagedon do chirinaya no Hebreo, ki “paytokonan do Megido.” Ok. 5:19; 2 Ār. 23:29-30; 2 Kron. 35:22

komwan a gin-gined nakayapo do nakasiknanan no lobongaya. Taywaraw kayit na kan karakoh na! ¹⁹Do dawri, naychatdo a nakchikchid iyaw mabilegaw a syodad a Babilonya, as kan nararayaw sa tabo syodad do lobongaya. On, nanakem ni Ápo Dyos iyaw marahetaya a Babilonya. Dawa, ginolpi na a inpaynom dyiraw taywaraw a soli na. ²⁰Naychabobo a tabo porwaw do lobongaya, kan naponas danaw tokotokon. ²¹Nachimoy so yilo a akmas rarakoh saw a bato, kan malabit dadima poho a kakilo iyaw no asa kayilo a gomtos do tawotawo. Ki no nagtongpalan no nyaya, ki ad-adda paw nakaabay da so Dyos maynamot do kasdayaya no yilo, ta oltimo dana kalidyat da do dawri a mapariparin.

Iyaw Masawek A Mabakes A Babilonya

17 ¹Do dawri, myan asa dyirad anghilaw a yanan papito a kasabak iyaw nangibahey dyaken a kāna, “Ngay! May ka dya tan ipaboya ko dyimo kaokom no Dyos so syodadaya a mapangaranan so mapagran a mabakes a maydisna do kārwanayan moyog a ranom. ²Ta siraw arāryaya do lobongaya, ki nachoknod dana sa do mapagranaya a mabakes. As siraw tawotawo saya do lobongaya, ki akmay nabok sa do kawnot da do dyaya a makabābaba a kaparin na.”

³Do dawri, nagparmata ako, as kan maynamot do kapaypabileg no Ispirito no Dyos dyaken,^f inyangay na yaken do asa pōtong a logar. As yapod dawri, nakaboya ako so asa mabakes a nakasakay do mabaya so kita a marongsot a animal. No marongsotaya a animal, ki myan papito a oho na kan asa poho so olong. As do intiro a inawan na, ki matatarek so tolas kan maynana ngarangaran a pangoyaw so Dyos. ⁴Naylaylay iyaw mabakesaw so akmay obi kan mabaya, as no nawri, ki akmas laylayaw no rēyna. Somilesileng saw alahas naw a balitok kan mangininga bato kan perlas. Nakaigpet so balitok a bāso a napno so oltimo a malapos kan makabābaba a kaparin do kayan naw a maglaklāko so asi na. ⁵As do moyen naw, ki myan naitolas a pangarig a ngaran na, as kan marahem chakey na batahen. No ngaranaya, ki, “Mabileg a Babilonya, ānang no tabo a mabakes a maglaklāko so asi, as kan pakayapwan tabo a marahet kan makabābaba do lobongaya.” ⁶Sinpangan na, naboya ko, ki nabok danaw mabakesaya do ininom naw a raya dan adipenaw no Dyos a diniman na maynamot do nakaipaneknek daw so maynamot di Jesos.

Do nakaboya kwaw so nyaya, ki taywaraw nakapakasdaaw ko. ⁷Ki binata no anghilaw dyaken a kāna, “Āngo ta masdaaw ka? Masdaaw kaba, ta ipalawag ko dyimo chakey na batahen no sililimedaya a pangarig a maynamot do ngaranaya no mabakesaya, as kan maynamot

^f 17:3 Pal. 1:10; 4:2; 21:10. An maynamot do marongsotaya a animal, ki basāen nyo do Pal. 13:1-8.

do nagsakayan naya a marongsot a animal a myan so papito a oho kan asa poho a olong.⁸ No marongsotaya a animal a naboya mo, ki nabyay do kaychowa, ki nabo dana sichangori. Ki aran komwan, īto danaw kahtot na a yapo do marahemaw a abos pandan a aridos a maypakwan danad pakararayawan na. As siranchiw tawowaw a myan do tanaya a abos ngaran do librwaw no byay a intolas ni Āpo Dyos do sakbayaw a nakaparswan lobongaya, ki masdaawan sanchi. On, masdaawan sanchi do kaboya daw so marongsotaw a animal a myan do kaychowa, ki nabo danas changori, as kan mirwa dananchi a mohtot.”

⁹Do dawri, tinongtong no anghilaw naychirin dyaken a kāna, “Nyaw pakachitan so aktokto kan kapakaāwat tan matonngan nyo chakey na batahen. No papitwaya a oho, ki papito saya a tokon a siraw nyaw paydisnan mabakesaya.¹⁰ Myan paw matarek a chakey na batahen, ta siraw papito saya a oho, ki maiyarig sa do papito saya a āri. Siraw dadima a āri, ki nasday dana. Iyaw no chanem daw, ki iyaw myan danaya sichangori, as kan ari pad abo chapapito daw. Ki anchan mangay iyaw chapapito daw a āri, dēkey lang a chimpo iyaw kapagtoryay na.¹¹ Ki iyaw marongsotaw a animal a mabata a nabyay do kaychowa, ki sichangori, ki nabo dana kan naibidang a iyaw chawawahoh dayan āri. On, naibidang dana do bidang no papito saya a āri. Ki maynamot ta mohtot anchi, ki nayparin dana iyaw chawawahoh da. Ki aran komwan a mohtot anchi, alit na mangay do pakararayawan na.

¹²“Siraw asa pohwaya a olong a maboya mo, ki asa poho sa a āri a dyi pa magtoray. Ki palobosan no Dyos a machipagtoryay sanchid marongsotaya animal, as kan asa lang a kaoras so kanyid kapagtoryay da.¹³ Asa lang panggep da a iyaw kaiparawat daw so kayit kan toray da do marongsotaw a animal.¹⁴ Machigobat sanchid Karnirwaw, ki abāken sanchin Karnirwaw, ta iyaw no Āpo dan tabo a āpo kan Āri dan tabo a āri. As siraw natawaganaw a tawotawo a manganoched do Karnirwaw a siraw pinidyaw no Karnirwaw a nayparin a tawotawo na, ki siranchiw machipagragsak dya a maynamot do kapangābak naw so marongsotaya a animal.”

¹⁵Sinpangan na, inbahey no anghilaw dyaken a kāna, “Siraw ranom saya a naboya mo a paydisnan no mabakesaya, ki siraw aro a tawotawo a yapod aro saya a nasnasyon kan kapaychirin.¹⁶ Ki siraw asaw a poho a olong a maboya mo, as kan iyaw marongsotaw a animal, ki myan anchiw oras a ipsok danchiw machikamkamalalaya a mabakes. On, apen danchi a tabo kinabaknang no mabakesaya, as kanonolay da sya silalābos. Kanen danchiw asi naw, as kasosoh das panda da daw.¹⁷ On, komwan anchiw maparin do mabakesaya a maynamot ta si Āpo Dyos danaw makatoneng a mapangay do aktokto dan asa pohwaw a āri tan maipatongpal daw tabo a panggep no Dyos. Asa sanchi do kapangtokto da do kaitoroh das toray da do marongsotaw a animal a mandad kaparin na tabo no naipadtaww do chirin no Dyos.

¹⁸ “Maynamot do mabakesaya a maboya mo, ki iyaw magdindinamagaw a mabileg a syodad a mangitoray so ar-āri saya do tanaya.” Nawriw binata no anghilaw dyaken.

No Kararayaw No Babilonya

18 ¹Do katayokan nyaya, nakaboya ako so asa matarek a anghil a naypabodis a yapod hanyit a myan so rakoh a toray, as kan rinanyagan naw no tanaya do chinyel naw. ²Sinpangan na, naychirin so oltimos kalyak a kāna, “Nararayaw! Nararayaw danaw no mabilegaw a Babilonya! Sichangori, ki nayparin dana yanan dan dimonyo kan tabon klasi no marahet saya a ispirito. On, as kan nayparin dana aponan dan tabo saw a naibidang a malapos kan makabābab a manomanok. ³Ta tabo nasyon saya do lobongaya, ki nachinom dana sa do kinaderrep no kapachikamalala na. As tabo san ar-āri do tanaya, ki nachoknod sa dya, as kan bomnaknang saw maglaklakwaw a maynamot do dya mabaywan a derrep na.”

⁴Sinpangan na, nakadngey ako so asa matarek a timek a yapod hanyit a ibahebahey na a kāna,

“Karwan nyo, inyo a tawotawo ko, kan machisyay kamo do dyaya mabakes tan machiraman kamo aba do gatos na, as kan tan dyi kamo a mairaman do dosa na a kalidyatian.

⁵ Ta nakarapit danad hanyit iyaw nakawpo no gatos na, as kan makawayakan abanchi no Dyos karahet na.

⁶ Maipadidiw pakono dyaw akmas inpadidiw naw do kadwan. Maypirwa pakono a mabahes pinarin nad tawotawo nyo. On, paypirwan pakono no bāso naw lidyat a inomen na kan siraw inpaynom naw dyirad matarek.

⁷ An maypāngō kapangas na kan kaderrep na, ki komwan pakono maitoroh dya a kalidyat kan kapagladingit na, ta pirmi na ibahebahey do inawan na a kāna, ‘Ayket! Yaken, asa ako a rēyna, as kan nayparin ako aba a bālo, polos! On, mapadasan ko abanchi a polos ladingit!’

⁸ Ki maynamot do dyaya a pangas na, mayirayay anchī a mangay dya do asa karaw siraw no kalidyat, iyaw kadiwan, katanyitanyis, kan kapaychapteng. On, as kan masosohan nanchid apoy, ta manakabalin no Dyos a mangokom sya.”

No Katanyis Da No Mangsahaw Do Babilonya

⁹Siraw ar-āri saw a nachiraman do kapachikamalala naw kan nachipanaham so kinaderrep naw, ki tanyitanyisan danchiw syodadaw anchan maboya daw ahobaw no kasosoh naw. ¹⁰Maytēnek sanchid mabawaw a mamo maynamot do kalidyat naw, as batahen da, “Piman!

Kapakasyāsim pa, imo a magdindinamag kan mabileg a syodad no Babilonya! Āngō ta nalisto ka nabo do asa lang a kaoras?”

¹¹ Siraw maglaklakwaw do tanaya, ki tanyisan da, ta apabanchiw gomātang so lako daw.

¹² On, apabaw gomātang siras balitok daw kan pirak da saw kan bato da saw a mangininga kan perlas, as kan iyaw mangininga saw a tela da a obi kan mangininga saw a sīda a mabaya, as kan tabo a kitan mababanglo a kayo kan tabo a kita no warawara a naparin do nyipen no alipanti a binyay, as kan aran āngō a warawara a naparin do mangininga a kayo, bronsi, pasek, marmol. ¹³ Myan ilāko da a kanela, rikado, insinso, mirra, olibano, arak kan lana, arina kan trigo, baka kan karniro, kabalyo kan logan, kan byay pan tawo a inadipen da. ¹⁴ Batahen da pan maglaklakwaw dya, “Piman! Ara sabaw manginingaw a warawara a chinakey mo. Nabo dana saw tabo a kinabknang kan kapintas mo, as kan machichwasan mo pa sabanchi a polos!” ¹⁵ Siraw maglaklakwaw a bomnaknang maynamot do kapaglaklako daw dya, maytēnek sad mabawaw a mamo do kalidyatán naw. Maychaychahoho sa a tomanyitanyis, kan batabatahen da, ¹⁶ “Ay, ay, piman! Kapakasyāsim pa! Makamwamomo naparin do mabilegaya syodad a nakalaylay so akmay obi kan mabaya, kan nakaalahas so balitok, mangininga a bato kan perlas. ¹⁷ Ki iyaw nya kinabknang na, ki nararayaw do asa lang a kaoras!”

Ki myan sa do mabawaw daw magboyaw a tawotawo a siraw no kakapitanaw kan siraw tripolanti da saw no biray kan sira tabo machilogloganaw dyira kan siraw no maytaytarabakwaw do tāw. ¹⁸ Ki tomanyitanyis pa sa do kaboya daw so ahobaw do nakasosoh naw, kan binatabata da, “Aryoriw matarek a syodad a akmas nyaya a mabileg?” ¹⁹ Do dawri, pinangayan daw oho da so ahbek a mangipaboya so kaliday da, as kan tomnanyis sa a kon da,

“Ay-ay piman! Makamwamomwayaw naparin do mabilegaya a syodad! Ta maynamot do kinabknang na, bomnaknang sa tabo myanaw so biray. Ki do asa kaoras, ki nabo!”

²⁰ Ki inyo a myan do hanyit, masoyot kamo pakono a maynamot dya. On, masoyot kamo a tabo, inyo a tawotawo no Dyos kan apostolis, as kan propīta, ta intoroh no Dyos iyaw kaokom na a maynamot dyinyo.

²¹ Do dawri, nanghap iyaw asaw a mabileg a anghil so asa bato a akmas karakohaw no kararakohanaw a gilingan a bato kan pinagsid nad tāw, as nakabata na sya a kāna,

“Komwan iyaw makamwamomo a kasday no magdindinamagaya syodad no Babilonya, as kan mapaboya pabanchi a polos.

²² Iyaw tokar dan magtoktokar so arpa kan magkankansyon do dawri kan siraw magpitwaw kan magtrompita, ki madngey pa sabanchi daw. Apabanchiw yapo dya a siraw masiglataw a mamariparin so aran āngō a warawara. Maylilyak pabanchiw gilingan mana pangсадan, ta apabaw kanen tawotawo daw.

- ²³ Apabanchi dyaw no maranyag a paysohwan. Siraw magkasar saw, ki madngey pabaw timek daw. Nyaw naparin dya a dosa ni Babilonya a maynamot ta siraw maglaklako naya, ki batahen da a sira danaw kasisitaan do lobongaya. Inpangpangas da a sira danaw nangyangay so kinabknang na. On, naallilaw dana sa tabo tawotawo do lobongaya do marahet saya a panggep na.
- ²⁴ Myan dyaw raya dan propitaw kan tawotawo saw no Dyos kan sira tabo diniman naw do intiro a lobong.”

No Kapagragsak Do Hanyit

- 19** ¹ Do katayokan nyaya, myan iyaw nadngey ko a malyak a ringgor no akmay riniwriw a tawo do hanyit, kan ibahebahey da a kon da, “Aliloya! Maidaydayaw pakono si Āpo Dyos! Iyaw kaisalākan, tanok, kan panakabalin, iyaw myan dya.
- ² Ta iyaw kapangokom na, ki oyod kan malinteg. Ta inokom naw no magdindinamagaw a machikamalala a mabakes maynamot do nakalapos nas tanaya do kinaderrep na, as kan binahes no Dyos raya daw no adipen na saw a diniman no mabakesaya.”
- ³ Inyagagay da pa mirwa a kon da,
“Aliloya! Dayāwen ta pakono Dyos, ta nasosohan danaw mabakesaw, as kan iyaw ahob naw, ki maypatohos a abos pandan.”
- ⁴ Ki siraw no dadwaw a poho kan apat a panglakayen, as kan siraw apat saw a sibibay a parswa, nagrokob sa a nagdayaw do Dyos a maydisna do trono naw, kan ibahebahey da a kon da, “Maparin pakono a komwan. Amen! Aliloya!”

No Kapagkasar No Karnirwaw

- ⁵ Sinpangan na, myan iyaw timek a yapod tronwaw a makabata sya a kāna,
“Idāyaw nyo Dyos taya, inyo a tabo a adipen na, inyo a tabo a manganoched dya, aran matan-ok mana mabodis!”
- ⁶ Do dawri, nakadngey ako na so akmay riniwriw a tawo kan akmay kinayasakasaw no moyog a ranom a timek a yapod hanyit kan akmas timekaw no kinalebkeb no adey, kan inbahebahey na,
“Aliloya! Ta iyaw Āpo a Dyos ta a Manakabalin do tābo, ki iya danaw magtoray.
- ⁷ Machita masoyot kan maragsak ta, kan dayāwen ta si Āpo Dyos! On, maragsak ta, ta narapit danaw oras a kapagkasar no Karnirwaw, as kan nakasagāna danaw nobya na. ⁸ Napalobosan dana a maylaylay so mangina kan machidat a maydak a laylay.”
- No chakey na batahen machidat kan maydak saya a laylay, ki iyaw no maganayaw kan malinteg a kaparin dan tawotawo no Dyos.

⁹ Sinpangan na, inbahey no anghilaw dyaken, “Itolas mo nya, ta oyod sa chirin a yapo di Āpo Dyos. On, itolas mo nya, ‘Magasat saw no naawis a machihanghang do Karnirwaw do kapagkasar na.’”

¹⁰ Ki do dawri, nagrorokob ako do kokod naw tan dayāwen ko. Ki binata na dyaken a kāna, “Parinen mwabaw komwan! No Dyos lang iyaw no dayāwen mo! An yaken, ki asa ako lang a tobotoboyen ni Āpo Dyos a akma dyimo, as kan akma siras kakakteh mo saw a nangpaneknek so oyod maynamot di Jesos.”

Ta iyaw Maganay a Dāmag a innanawo ni Āpo Jesos, ki iya paw inpakatoneng dan propita saw a maynamot do panakabalin no Ispirito Santo.

Iyaw Kangay Ni Kristo

(Pal. 1:13-18)

¹¹ Do dawri, naboya ko a naywangan danaw hanyit, as kan myan minohtot a maydak a kabalyo. No myanaw a somnakay do dawri a kabalyo, ki napangaranan so Matalek kan Oyod, kan malinteg iyaw kapangokom na kan kapamarin nas gobat. ¹² Siraw mata naw, ki akma sas gomilgilāyabaw a apoy, as kan nakoronaan so aro do oho naw. Myan iyaw ngaran na a naitolas dya a aba polos makapatak sya, an dyi lang a iya. ¹³ Naylaylay so asa kalaylay a napakneban so raya, as kan no ngaran na, ki “No Chirin No Dyos.”^g ¹⁴ As siraw bōyot na saw do hanyit, ki nakalaylay sas machidat kan maydak, kan nakakabalyo sas maydak a mononot dya. ¹⁵ As iyaw mapangaran naw so Chirin no Dyos, ki myan minohtot a asa rakoh a kampilan do dangoy naw a pangābak na siras nasnasyon saya do lobongaya. Itorayan na sanchi, as kan abaw makey a makaābak sya, ta kompormi abaw kapagdosa na. On, ta akmas pamitosan daw no tawotawo so obas, ki komwan anchiw kapitos na siras mamarinaw so marahet a mangipaboya so kataywara no soli no Manakabalin a Dyos dyira. ¹⁶ As do kekeh naw kan iyaw no padang naw, ki naitolas daw iyaw ngaran na a “Āri dan tabo a āri, kan Āpo dan tabo a āpo.”

No Kapangābak Ni Kristo Do Marongsotaw A Animal

(Pal. 16:11-21; 17:8, 14; 20:7-10)

¹⁷ Do dawri, nakaboya ako so anghil a maytēnek do ranyagaw no araw, as kan kinalyak na tinawagan saw manomanokaw a somayap do kademdeaman. Binata na a kāna, “Ngay, mangay kamo tan makpeh kamo a koman so rakohaya pagpistaan no Dyos. ¹⁸ On, mangay kamo tan kanen nyo siraw asi daya no āri saya, siraw asi da sayan kakapitanaya kan siraw soldado, as kan iyaw asi dan kabalyo da saya kan siraw nakasakayaya,

^g 19:13 Isa. 63:3; Jn. 1:1

as kan tabo asi no tawotawo, siraw siwawayawaya mana siraw adipen da saw, as kan siraw matatan-okaw a tawotawo mana siraw mabobodisaw."

¹⁹ Sinpangan na, naboya ko iyaw marongsotaw a animal kan siraw arāri saw do lobongaya kan siraw bōyot da saw a nakpekpeh a machigobat do nakasakayaw do kabalyo kan siraw no bōyot naw. ²⁰Ki iyaw no marongsotaw a animal, ki natiliw. Natiliw pa iyaw no bayatawaw a propita na a namariparin so milagro do salapen naw no animalaw. On, pinarin naw milagro saya a pangallilaw na siras nagpamarkaw so ngaran naw no marongsotaw a animal kan siraw no nagdayawaw do ladawan na. Siraw nya dadwa, ki naipoha sa do gomilgilayab a minangan apoy^h kan asopri. ²¹As siraw kadwanaw a rrayay da, ki diniman na sa a tabo no nakasakayaw do kabalyo a maynamot do rakohaw a kampilan a minohtot do dangoy na. Nabsoy saw no manomanokaw a komninan so asi da.

No Nakabahod Ni Satanas

20 ¹Do dawri, myan matarek a naboya ko, iyaw anghilaw a maypaypabodis a yapod hanyit a mangig-igpet so tolbekaw no abos pandan so karahem a aridos. Myan pa dyaw rakoh kan mahnyi a kadina. ²Do dawri, tiniliw naw no dragonaw, iyaw bodayaw a yapo pad kaychowa a iyaw no Dyablwaw mana si Satanas, kan binahod naⁱ so asa ribo a katawen. ³Sinpangan na, intapwak nad aridosaw a abos pandan so karahem, as inanban naw nakalaskan naw, as nakatolbek na sya tan dya mangallilaw so nasnasyon saya do lobongaya a mandad kakabos no asaw a ribo a katawen. Katayokan nawri, machita mapalobosan so dēke a chimpō.

⁴Do dawri, nakaboya ako so aro a trono, as kan myan sa nakadisna, siraw natorohanaw so panakabalin a mangokom. On, naboya ko saw no pahad dan nadiman saw a tawotawo a nadiman a maynamot do nakapanpaneknek dad Jesos kan iyaw chirin no Dyos. On, naboya ko saw dyaw a nagdayaw do marongsotaw a animal kan iyaw no ladawan naw, kan rinawat dabaw markaw do moyen da kan do tanoro da. Sira, ki minirwa sa nabyay, kan nachipagtoryay sad Jesos do asa ribo a katawen. ⁵Nyaw naikeddeng a manōma a kapagongar. Ki siraw kadwanaw a nadiman, ki napagongar saba mandad katayokan asaw a ribo a katawen. ⁶Magasat kan masantwan saw machiraman do manmaya kapagongar, ta abaw panakabalin dyira no somaronwaw a kadiman. As siraw nyaya, ki mayparin sanchi a papadi a magsirsirbi di Āpo Dyos kan di Kristo, as machipagtoryay sa dya so asa ribo a katawen.

No Kaābak Ni Satanas

⁷Ki do katayokaya no asaw a ribo a katawen, ki mapalobosan dana si Satanas do nakabahodan naw, ⁸kan mangay a mangallilaw siras

^h 19:20 Dan. 7:11; Pal. 20:14, 15; 21:8   ⁱ 20:2 Isa. 24:22; 2 Ped. 2:4; Jod. 6

tawotawowaw a napangaranan so Gog kan Magog a siraw tabo a nasnasyon do lobongaya.^j Inakpeh na sa a pachigobat, kan akmas anayaw do kanayan iyaw kāro da. ⁹Do dawri, naychipeh saw no naychawpitaw do lobongaya kan dinibon daw chadawaw no Dyos a syodad a yanan da no tawotawo na. Ki do dawri, ki nachimoy so apoy a yapod hanyit a namatawos sira. ¹⁰As iyaw Dyablwaw a nangallilaw sira, ki naipoha do minanga a yanan apoy kan asopri a iyaw yanan da paw no marongsotaw a animal kan iyaw no bayatawaw a propīta. Do dawriw pakalalan da do maraw kan mahep a abos pandan.

No Manawdyi A Kapangokom
(Dan. 7:10-12; Mal. 3:16-18; Pal. 21:8, 9)

¹¹ Do dawri, nakaboya ako so rakoh a maydak a trono kan iyaw no maydisnaw daw. Sinpangan na, iyaw tana kan hanyit, ki naychihat sa nabo kan apabaw pakaboyan sira, ta apabaw yanan a naitoroh dyira. ¹²Naboya ko saw nadimanaw a mayteytēnek do salapenaw no trono. Myan sa tabo daw, siraw matohos so rebbeng, as kan siraw mabodisaw so toray. Do dawri, naywangan saw librwaw. As siraw no nadimanaw, ki naokom sa sigon do myanaw do irahemaw no libro saw a intolas no Dyos a pinarin da. Myan paw matarek a libro a naywangan daw a iyaw librwaw a nakaitolasan ngarangaran dan natorohan saw so byay. ¹³Do dawri, pinahtot no tāw saw no nadimanaw a myan dya. Komwan iyaw tanaya, as kan iyaw no Hades a pangnanayan dan nadiman a dya nanganohed, ta pinahtot daw no tabo saw a nadiman a myan dyira, kan naokom sa tabo sigon do pinarin da. ¹⁴Ki iyaw Kadiman kan Hades, ki naipoha sa do minangaw a apoy. Iyaw nyaya a minanga, ki nawriw inkeddeng no Dyos a yanan no somaronwaw a kadiman. ¹⁵As no aran sino a abos ngaran do librwaw a nakaitolasan ngarangaran dan natorohan saw so byay, ki maipoha sanchi do nyaya a minanga a maynana apoy.

Iyaw Bayo A Hanyit Kan Iyaw Bayo A Tana

21 ¹Naboya ko iyaw bayowaw a hanyit kan iyaw bayowaw a tana, ta nabo danaw no dāmwaw a hanyit kan iyaw no dāmwaw a tana, as kan nabo danaw tāw. ²Naboya ko iyaw no Masantwanaw a Syodad a iyaw nawriw bayowaw a Jerosalem a maypaypabodis do hanyit a yapo do Dyos, as kan iya, ki akmas mabakesaw a nakalaylay so maydak a nakasagāna ikasar danan nobyo na. ³Nakadngey ako so mayit a timek a yapod do tronwaw, as kan ibahey na a kāna, “Chiban nyo! Sichangori,

---

^j **20:8** No chakey na batahen Gog mana Magog, ki “siraw mangipsokaw so Dyos.” Esek. 38:2; 39:1, 6

ki no yanan no Dyos, ki myan do tawotawo. Myan dana dyira kan sira danaw tawo na. As no Dyos a mismo, ki omyan dana dyira. ⁴Ponasan na tabo hō dad mata da, as abo danaw kadiman dyira mana mamayo mana katanyis dyira, as kan abo danaw no maynyin da, ta nakarahan dana sa tabo nyaya.”

⁵As iyaw no maydisnaw do tronwaw, ki binata na, “Chiban nyo! Payparinen ko a tabo a bayo.” Binata na pa, “Itolas mo saw tabo nya. Ta tabo nyaya, ki oyod kan mapagtalkan a chirin.” ⁶Binata na pa dyaken, “Tayoka dana! Yaken iyaw mayngaranaw so Alpa kan no Omega^k maynamot ta yaken iyaw no siniknanan kan pandan. As siraw no mawawaw, ki torohan ko sas tombodaw do akbod no byay kan aba polos bāyad na.

⁷“Nyaw no gon-gona no mangābak saw do marahet. Yaken anchiw Dyos da kan siranchiw anak ko. ⁸Oltimonchi a makamwamomo kayayan dan machonot do marahet kontodo saw takrot a magtalek do Dyos kan siraw abwaw so kapanganohed kan siraw mamarin so makabābaba a dadakay, as kan siraw mangdimdimanaw! Masaw siraw machikamalala, siraw mangaroboob kan mangat-atang kan siraw magdayawaw do didyosen, as kan sira tabo mabayatawaw. Myan sanchi a tabo do minangaw a maynana apoy a gomilgilāyab kan asopri a iyaw nawriw somarono a kadiman.”^l

Iyaw Bayo A Jerosalem

⁹Nangay dyaken iyaw asaw dyirad papitwaw a anghil a yanan papito a sabak a napno so manawdyi a kalidyatan, kan binata na dyaken a kāna, “Ka dya, ta may ta chiban iyaw nobyaw a ikasar no Karnirwaw.”

¹⁰Do dawri, nagparmata ako, as kan maynamot do panakabalin Ispirito Santo,^m ki naiyangay akod asa rakoh a tokon. Inpaboya na dyaken daw iyaw no Masantwanaw a Syodad a Jerosalem kan maypaypabodis do hanyit a yapo do Dyos. ¹¹Myan dyaw no mismo a dayag no Dyos. Somilesileng a akmas manginaw a bato a haspe, kan somilasilap a akmas kristalaw. ¹²Iyaw no ahad naw, ki matokpoh kan matohos. Myan iyaw no asa poho kan dadwa rowangan na, kan naychapengdan dan asaw a poho kan dadwa anghil a binantayan. As do kāda rowangan, ki napenged a naitolas daw ngaran da saw no asaw a poho kan dadwa anak no Israel. ¹³Do dāya, ki tatdo iyaw rowangan na. As do ammyānan, ki tatdo iyaw no rowangan na. As do laod, ki tatdo iyaw no rowangan na, as kan do abagātan, ki tatdo iyaw no rowangan na. ¹⁴Myan asa poho kan dadwa a pondasyon mana paydisnan ahad no syodadaw. As do kāda pondasyon, ki napenged a naitolas iyaw asaw a poho kan dadwa ngaran no nanawhen no Karnirwaw.

^k 21:6 Pal. 1:8   ^l 21:8 Pal. 20:14   ^m 21:10 Pal. 1:10; 4:2; 17:3

¹⁵ As iyaw no naychiy chirinaw dyaken, ki myan so pangrokod a sarokod a balitok tan rokoden naw syodadaw kan kāda rowangan kan ahad. ¹⁶ Iyaw no syodadaw, ki kwadrado. Pariho iyaw no kanaro kan kawbong na. Do dawri, rinokod no anghilaw iyaw no syodadaw, ki 2,400 a kakilomitro so kanaro, as komwan iyaw no kawbong kan katohos na. ¹⁷ As insarono narana rinokod iyaw no ahad naw, ki myan iyaw 65 a kamitros so katohos. Ki no nakapangrokodaw no anghilaw, ki akmas kapangrokod daw no tawotawo. ¹⁸ Iyaw no ahadaw, ki naparin do haspe. As iyaw no syodadaw, ki naparin do maynana balitok kan matnaw akmay kristal. ¹⁹ Siraw no pondasyonaw no ahadaw no syodad, ki nabistyan so mangingina a bato. Iyaw no manmaw, ki haspe, as sapiro iyaw no somaronwaw, as kalsedonya iyaw no chatatdo naw, as kan esmeralda iyaw chapat naw. ²⁰ Sardonika iyaw chadadima naw, as karnelya iyaw chanem naw, as krisolito iyaw chapapito naw, as kan berilo iyaw no chawawaho naw. Topasyo iyaw no chasasyam naw, as krisoprasyo iyaw chaasa poho naw, as hasinto iyaw chaasa poho naw kan asa, as kan amatista iyaw no chaasa poho naw kan dadwa. ²¹ As no aneb no asaw a poho kan dadwa a rowangan, ki napenged sas rarakoh a perlas. As iyaw kalsadaw no syodad, ki naparin do balitok, kan matnaw a akmay sarmin.

²² Do dawri, abaw no maboya ko a timplo do irahemaw no syodad. Ta no Dyos a Manakabalin do tābo kan iyaw no Karnirwaw, ki nāw da daw a mismo. ²³ As do syodadaya, ki machita pabaw no araw kan bohan, ta iya danaw tan-ok no Dyos iyaw manoroh so soho da, as kan iyaw no Karnirwaw, ki iya danaw soho a mismo. ²⁴ Maynamot do ranyag naw, makayam saw tawotawo do kāda nasyon, as kan siraw ar-āri da, ki itoroh da do Dyos tabo dāyaw da. ²⁵ As iyaw no rowanganaw, ki nāw na maywangan, ta apabaw no mahep daw. ²⁶ Siraw tawotawo sa do tabo a nasnasyon, ki iyangay danchiw tabo dāyaw kan kinabaknang da do dawri a syodad. ²⁷ Ki abaw aran āngō a malapos a makasdep do dawri a syodad a akma siras mamarinaw so makasnesnek kan siraw no mabayatawaw. Siranchi lang naitolasaw so ngaran do librwaw no Karnirwaw, siraw no somdep do dawri a syodad. Iyaw nya libro, ki iyaw librwaw a nakaitolasan no ngarangaran dan natorohan so byay.

No Kayowaw A Manoroh So Byay

22 ¹Sinpangan na, inpaboya na dyaken iyaw oksongaw no ranom a manoroh so byay.ⁿ Iya, ki matnaw a akmay kristal a moyog a yapod tronwaw no Dyos kan iyaw no Karnirwaw, ²as kan moyog pa do kalsadaw a myan do hobokaw no syodad. As do maychamibit naw no oksongaw, ki myan daw iyaw no kayowaw a manoroh so byay,^o as kan

ⁿ 22:1 Sak. 14:8; Jn. 4:10-14; Pal. 7:17; 22:17   ^o 22:2 Gen. 2:9; Pal. 2:7; 22:14, 19

mayhat aba omsi, ta kāda bohan, ki mirwa omsi. As iyaw bohong naw, ki osaren da āgas no nasnasyon saw.³ Do dawri, apaba polos do syodadaw iyaw inabayaw no Dyos. No myan daw, ki iyaw no tronwaw no Dyos kan iyaw no Karnirwaw. As siraw toboboyen naw, ki myan sa daw a magdaydayaw dya.⁴ On, myan sa dya kan maboya daw no ropa na, as kan iyaw no ngaran naw, ki naitolas do moyen daw, ta dyira narana sa.⁵ As do dawri dana, ki apabaw no ahep. Machita pabaw no araw mana soho, ta no Dyos dana mismo iyaw soho, as kan machipagtitoray sa dya a abos pandan.

No Kangay Ni Jesos

⁶ Binata no anghilaw dyaken, “Siraw nya chirin, ki mapagtalkan sa kan oyod. Oyod nyaya, ta si Āpo a nanoroh so Ispirito na dyirad propīta na saw, ki tinoboy naw anghil naw tan ipaboya na dyirad adipen naw an āngō iyaw mapariparin do masakbayan.”

⁷ “Adngeyen nyo yaken,” binata ni Āpo Jesos dyaken. “Īto ako na! Magasat saw manganohed so chirin saya do dya libro.”

⁸ Yaken si Juan a nakadngey kan nakaboya siras syay, as kan do nakadngey kan nakaboya kwaw sira, ki nagrokob ako do kokod naw no anghilaw a nangipaboya dyaken so tabo nyaya a naparin tan magdayaw ako dya.⁹ Ki binata na dyaken, “Parinen mwabaw komwan! No Dyos lang pakono iyaw no dayāwen mo! An yaken, ki asa ako lang a toboboyen ni Āpo Dyos a akma dyimo, as kan akma siras kakakteh mwaw a siraw propīta saw kan sira tabo manganohedaw so chirin saya do dya libro.”¹⁰ Do dawri, binata na pa dyaken, “Ilimed mo sabaw no padto saya do dya libro, ta īto danaw no chimpō a kaparin da.¹¹ Ki aran masngen danaw araw, ki tongtongan da paw maypayparahet no marahet saya tawo. On, tongtongan da paw malapos a dadakay no malaposaw so kabibyaw. Ay samna! Ki siraw manganohed kan masantwan a tawo no Dyos, ki tongtongan danchiw maganay kan masantwan a kaparin.”

¹² Binata ni Jesos, “Adngeyen nyo! Īto ako na, kan panaybi ko iyaw no panggon-gona kwaw a itoroh konchid katakatayisa sigoñ do pinarin na.¹³ Yaken iyaw Alpa kan iyaw no Omega, ta yaken iyaw manōma kan panawdyan, mana siniknanan kan pandan.”

¹⁴ Magasat saw no naybasabasaw so laylay da, ta myan iyaw no kalintegan da koman so asyaw no kayo a manoroh so byay, kan myan iyaw no kalintegan da a somdep do rowanganaw no syodad.¹⁵ Do gaganaw no syodadaya, ki myan saw ultimo a makkwan so dadakay a akmas bolaw saw a chito,^p siraw no mangaroboobaw kan mangat-atangaw, siraw no machikamalalaw kan siraw magdayawaw do didyosen, as kan siraw no mabayatawaw do kapaychirin kan do kaparin.

^p 22:15 Sal. 22:16, 20; Mt. 7:6

¹⁶Binata pa ni Jesos a kāna, “Yaken si Jesos a nangibahey a tabo so nyaya do anghil kwaya a tinoboy ko a mangay a mangpaneknek dyirad iglisya ko saw. Yaken iyaw kapotōtanaw ni Ari Dabid kan iyaw no maranyagaw a bitohen a Kāraw.”

¹⁷Iyaw no Ispiritwaw kan siraw tawotawowaw no Dyos a nobya ni Jesos, ki binata da, “Mangay kamo!”

Kan bata no tabo a makadngey so nya a kon da, “Mangay kamo!”

On, nonolay nyo saw no mawawaw tan mangay sa, kan nonolay nyo saw makeyaw a minom so ranomaw no byay a abo a polos so bāyad tan mangay sa.

No Kapanawdyan A Bagbaga

¹⁸Myan ibahey ko a pakatoneng dyirad tabo makadngeyaw so chirin saya do dya libro a no mangrapa sya, ki manayonan iyaw no kalidyatan na dyirad myanaya a kalidyatan a naipadto do dya libro. ¹⁹As an myan iyaw no mapakaro so chirin saya naitolas do dya libro, ki pakarohen nanchi no Dyos iyaw no binglay na do asyaw no kayo a manoroh so byay, as kan do masantwanaw a syodad a naibahey do dya a libro.

²⁰No mangpaneknekaya so kakosto na a tabo no nyaya, ki panakman naynyo so inkari naw a kāna, “Oyod a īto ako na!”

Maparin pakono a komwan kapaybidi mom Āpo Jesos! Amen!

²¹No parabor pakono ni Āpo Jesos iyaw no myan dyinyo a tabo a manganohed dya. Amen.